VEVČE, 25. septembra 1967

ŠT. 8-9 — LETO VI

NAŠE DELO

GLASILO DELOVNIH KOLEKTIVOV ZDRUŽENIH PAPIRNIC LJUBLJANA IN PAPIRNICE KOLIČEVO

Reforma in kadrovanje

VEVČE, SEPTEMBRA — Papirnica Vevče je ena tistih redkih tovarn, ki jih gospodarska reforma doslej ni bistveno prizadela.

Vsi, ki delamo v tej tovarni smo vneto prebirali v časopisju vesti o reformnih ukrepih v gospodarstvu in tudi v negospodarskih dejavnostih. Strinjali smo se z vsem in bili prepričani, da padajo gospodarske težave samo na tiste, ki ne znajo in nočejo delati. Srečni smo bili, da se je vrtoglavo dviganje cen potrošniških dobrin, seveda tistih, ki jih vsak dan rabimo tudi mi, vendarle enkrat zaustavilo. Da, celo vidi se tu in tam v izložbah prečrtane stare cene s pripisom nove nižje cene. Malokdo in verjetno malokdaj je kdo izmed nas pomislil, da za takšno umiritvijo cen stoje prisilni odpusti, odpusti z dela, likvidacije celih podjetij, zmanjšanje zaslužka ipd. Res lahko rečemo, da je to v prvi vrsti doletelo kolektive, ki s smotrno organizacijo in osebno storilnostjo niso bili na najboljši nogi, toda prizadelo je tudi podjetja z zastarelo opremo in drugimi gospodarskimi težavami, ki jih niso sami povzročili in niso krivi zanje. Nagle spremembe na tržišču — uvoz, zmanjšanje potrošnje in podobno so tudi marsikatero podjetje na mah postavili v brezizgleden položaj. Podobne težave imata naša bližnja sosedna kolektiva Indos in Kemična tovarna.

Tudi nam se je začelo zatikati, zaenkrat pravimo, da še ni nič posebno hudega. Obstajajo pa znaki, pred katerimi menda ne bomo po nojevsko zatikali glave v pesek. V drugem polletju 1966 so bili gospodarski rezultati slabši kot v prvem, v prvem polletju 1967 pa je spet slabše kot v preteklem polletju, zadnje obdobje tega polletja 1967 kaže tudi tendenco slabšanja. Pri tem pa moramo osvojiti tako rekoč povsem novo tehnologijo premaznega papirja, kar ne bo poceni.

Premazni stroj bo v polnem obratovanju terjal 90 novih delavcev, ki ob zagonskih poskusih prav gotovo ne bodo zaslužili niti za sebe. Konkurenčni pritisk novih modernih tovarn je vedno hujši, ob srečanju s konkurenco na mednarodnih tržiščih pa ugotavljamo, da smo v razvijanju tehnoloških sredstev še zelo zadaj.

Ali smo ob tem lahko mirni. Ali lahko rečemo, da bomo ob sedanji lagodnosti dohajali tempo razvoja drugod? Odgovor je lahko samo, da naš položaj še zdaleč ni tako rožnat, kot na prvi pogled izgleda.

Kaj pa bi bilo treba ukreniti? Znižati stroške proizvodnje in se prilagoditi v kvaliteti zahtevam trga, toliko in v taki meri, da bomo vzporedno z zahtevami zniževanja cen in zboljšanjem kvalitete vedno prehitevali dejanska dogajanja na tržišču.

Na videz je to zelo enostaven ukrep, ki zveni nekako tako, kot direktiva, ki si jo laiki predstavljajo lahko dosegljivo, žal pa to ni res. Doseči nižjo lastno ceno in boljšo kvaliteto pomeni vztrajno, smotrno in energično prizadevanje za izboljšanje tudi najmanj pomembnih delovnih operacij, skrb za znižanje tudi najmanjših poslovnih izdatkov, predvsem pa smotrnost razporeditve delovne moči, s katero kolektiv razpolaga in kar je najpomembnejše: delovanje vsakega posameznika mora biti konstruktivno, pravočasno, disciplinirano in z največjo možno natančnostjo vključeno v delovanje vseh drugih činiteljev proizvodnje.

Konkretni ukrepi za ta čas bi pa morali biti naslednji:

- zbrati najboljšo posadko za premazni stroj;
- izvesti redukcijo kadrov v vseh oddelkih, kjer so takšne možnosti realne, do meje, ko je kljub znižanju zaposlenih še možno z večjim delovnim učinkom opraviti vsa potrebna dela. Iz nastalih viškov kadrov oskrbeti s premeščanjem s strokovno preusmeritvijo in podobnimi ukrepi potrebno število kadrov za premazni stroj, ne da bi se bistveno povečal stalež zaposlenih;
- omejiti poslovne stroške, zlasti tiste, ki niso v neposredni zvezi s proizvodnjo, na minimum in se s tem odpovedati vsem mogočim izdatkom, ki so prišli v navado v preteklem konjunkturnem obdobju;
- potencirati osebno odgovornost vodstvenega kadra (od vodij služb do mojstrov), tako da se postavlja poslovna učinkovitost oddelkov in služb tudi kot merilo osebne sposobnosti posameznega vodje. S tem v zvezi je treba utrditi pooblastila vodstvenemu kadru, po katerih bodo lahko izvajali organizacijo dela na svojem področju, odrejali delovne naloge in seveda ukrepali po oddklonitvi delovnih nalog, zlasti pa je treba utrditi odgovornost za formiranje poslovnih stroškov, ter uvesti za konkretni poslovni učinek enote ekvivalentne nagrade za pozitivni uspeh, ter ekvivalentno zmanjšanje osebnega dohodka za negativni rezultat.

Vsekakor je potrebno tudi delovni čas vodstvenih kadrov in strokovnih uslužbencev prilagoditi stvarnim potrebam poslovanja, ne pa potrebam njegovega gospodinjstva doma, kot je to navada doslej;

- glede odnosa do dela in delovne discipline je potrebno, da se vsi člani kolektiva, ki jim je kaj do uspešnosti tovarne, zavedajo škodljivih posledic delovanja peščice ljudi, ki neprestano povzročajo neke okvare, za katere samo lahko vemo, da jih je povzročila človeška roka ali malomarno ravnanje, zaradi neke kvazi-solidarnosti pa imena ne pridejo na dan. Nekateri s svojimi zdrahami povzročajo tudi nemogoče stanje osebnih odnosov na posameznih deloviščih, česar posledica je slabši delovni učinek.

Izvršiti te konkretne naloge v naslednjih mesecih pomeni, da bo prišlo do mnogih sprememb v načinu dela, v razporeditvi delovnih moči, skladno s spremembami tehnoloških procesov, vendar pa realno lahko trdimo, da bomo dosegli nove poslovne učinke, ne da bi posegali po najhujših ukrepih, to je odpuščanju ali pa občutnem zniževanju osebnih dohodkov. Kot rečeno, to se nam lahko zgodi samo, če nam bo preteklo konjunkturno obdobje zameglilo jasen pogled v bodočnost.

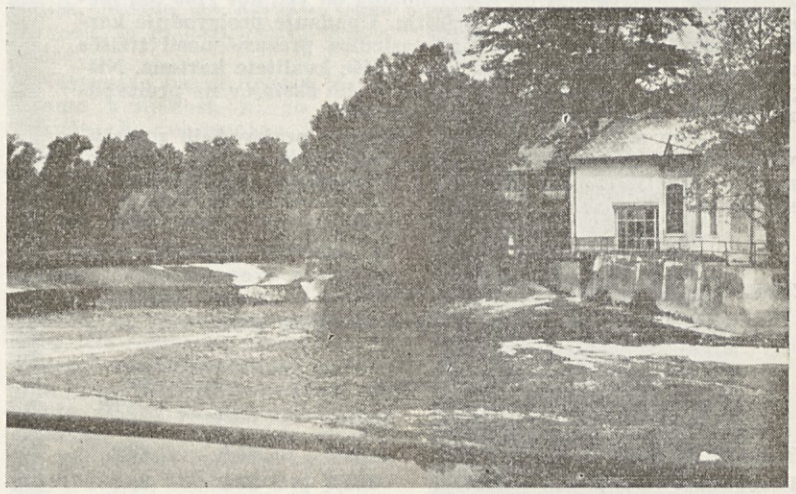

Celo poletje 1967 ni pritekla voda preko jezu

Stavba in naprave za premazovanje papirjev dobivajo vedno realnejše oblike

VEVČE, SEPTEMBRA — Čas dopusta je relativno kratek, vendar ko smo se po nekaj tednih vrnili z dopusta, je bil pogled na zunanjost stavbe premaznega stroja dokaj drugačen. Bistveno pa se z dneva v dan spreminja tudi notranjost. Posamezne hale so res še neurejene, dajejo pa že ob vstopu veličasten videz razsežnosti. Zlasti v pritličju, kjer bo stal stroj za premaz in gladilni stroj in sosedni, skoraj enak prostor s strojem za vzdolžno rezanje, strojem za prečno rezanje in sortirnico papirja z ekspeditom. Sem pa tja po celi stavbi razmeščene grupe ljudi se trudijo, da bi svoje delo kar najbolj točno in brž opravile. Tu so zidarji in drugi gradbeni delavci, ki končujejo, ponekod pa tudi šele začenjajo dela na sami zgradbi. Potrebni so temelji za stroje, izkopi, dozidave in zaključna dela. Montažne skupine hitijo vsaka na svojem področju. Montaža dodelavnih strojev gre h koncu. Gradnja naprav za pripravo premaznih emulzij (vulgo kuhinja) je že preko polovice dograjena. Zamudo imajo samo Angleži z dobavo samega stroja, ki je bojda že na poti, ko to pišemo.

Da bi člane kolektiva in druge bralce našega časopisa podrobneje seznanili s trenutnim stanjem pri graditvi in montaži, smo zaprosili za odgovor na nekaj vprašanj vodjo kapitalne izgradnje, dipl. ekonomista tovariša Lednika in strojnega inženirja Marjana Ureka, pomočnika vodje kapitalne izgradnje.

1. Tovariš Lednik, naše bralce gotovo zanima finančna plat investicije za premaz. Koliko bo stala celotna investicija? Zakaj smo se odločili za dobavitelje iz Anglije, Bruderhaus iz Nemčije in iz Francije?

Investicija, ki smo jo pričeli že pred reformo, bo seveda precej dražja, kot smo prvotno predvidevali. Čeprav še nimamo točnih cen za montažo ter pomožno opremo, lahko rečemo, da bo cena osnovnih sredstev znašala skoraj 3 milijarde starih dinarjev. Prav tolika pa bo tudi letna novoustvarjena vrednost na teh napravah.

Na tisti del vprašanja glede dobaviteljev pa nimam pripomniti kaj novega. Kot smo že večkrat pojasnili, je na izbiro dobaviteljev vplivalo več momentov, kot npr.: višina odobrenih deviznih kreditov, kvaliteta in izvedba strojev ter predvsem plačilni pogoji in še drugo. Nedvomno so bile odločitve težke, predvsem zaradi tega, ker so stroji najbolj renomiranih tovarn tudi najdražji. Zato pri izbiri nismo mogli povsod upoštevati vseh naših želja. Vseeno pa upam, da bo oprema ustrezala namenu. Dodelavni stroji od Bruderhausa in Streckerja so nam tako in tako že dobro znani. Kolikor lahko že sedaj presodimo, so moderni in naprednejši od tistih, ki smo jih kupili s četrtim papirnim strojem. Posebno velja to za kalander, ki je deloma že postavljen in pa za prečni rezalec. Glede kuhinje

Nadaljevanje na 3. strani

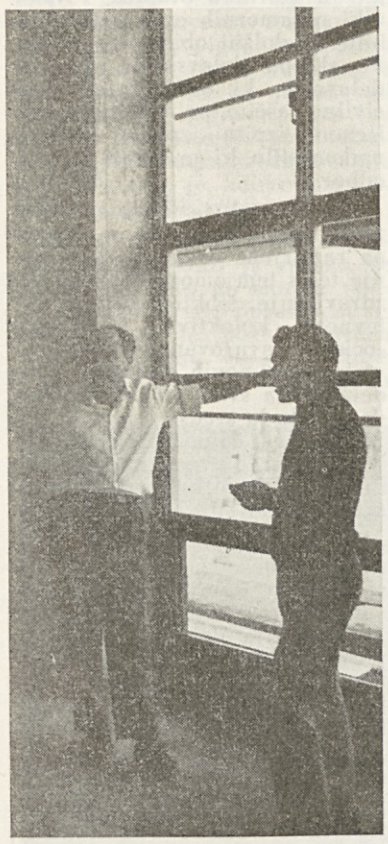

Pomočnik vodje investicijskega oddelka inž. Marjan Urek v pogovoru z monterjem »kuhinje« za premazne emulzije

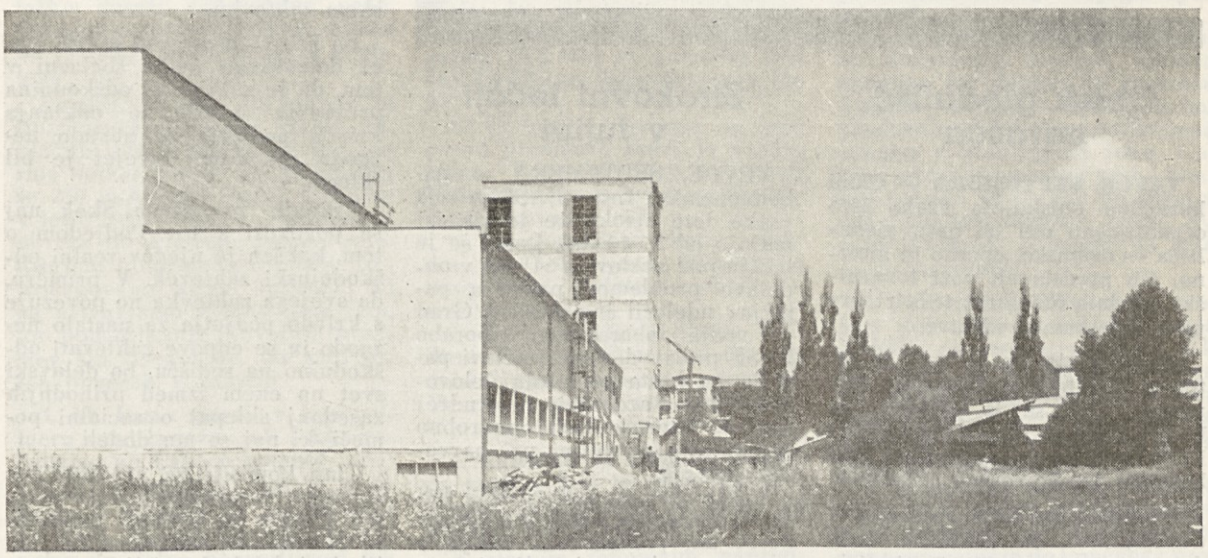

Stavba premaznega stroja v avgustu 1967 — tokrat posnetek s severozahodne strani

PAPIRNICA KOLIČEVO

PROIZVODNJA V JULIJU 1967

	% izpolnitve 1/12 letnega plana	Izkoriščenost proizv. zmoglj. julij 1967	julij 1966
Papir	95,4	88,8	97,3
Karton	69,2	65,0	97,4
Lepenka	87,6	72,4	97,8
Skupaj	75,3	75,4	97,5

Proizvodnja je v juliju še nadalje padla. Proizvodnja papirja je ostala skoraj na prejšnji visoki ravni in nam pokaže le manjše znižanje za 4,6 %, manjše seveda v primerjavi s kartonom. Izpolnitev 1/12 letnega plana proizvodnje z 69,2 % je nastalo zaradi letnega remonta KS I, ki je trajal 15 dni, poleg tega pa je proizvodnja na KS II upadla od več kot 1100 ton mesečno na manj kot 1000 ton v juliju. Upadanje proizvodnje kartona zadnjih nekaj mesecev je posledica prezasičenosti tržišča z uvoženim kartonom in iskanjem boljše kvalitete kartona. Nižja proizvodnja lepenke je posledica večjih zastojev na proizvodnih strojih in neobratovanja ob praznikih.

Občutno manjša časovna izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti v letošnjem juliju je posledica neobratovanja za dva praznika in nedeljo, remonta na KS I in neobratovanja lepenkovih strojev ob nedeljah.

ZDRUŽENE PAPIRNICE LJUBLJANA

PROIZVODNJA V JULIJU IN AVGUSTU 1967

	Plan	Doseženo julij	Doseženo avgust	Izkoriščanje zmogljivosti I. 1966	Izkoriščanje zmogljivosti I.—VIII. 1967
Papir	100	92,7	91,3	85,9	88,8
Lesovina	100	115,2	101,7	90,3	83,3
Celuloza	100	103,6	106,3		
Pinotan	100	115,4	96,6		

Ne v mesecu juliju in ne v avgustu ni proizvodnja papirja dosegla planirane višine. Vzrokov za to je več, med njimi zelo visok izmet, zahteven proizvodni program, visoki zastoji zaradi izklopov električne energije, posebno v mesecu juliju. Razen tega so na proizvodnjo vplivale tudi pogoste menjave vnosa, ker zadnje čase kupci naročajo majhne količine s kratkimi dobavnimi roki. Ker pa zadnje čase tudi na tržišču ni velikega povpraševanja po naših izdelkih, smo posvetili še večjo pozornost kvaliteti proizvodov, kar pa seveda tudi vpliva na količinsko proizvodnjo.

Proizvodnja lesovine se je sicer gibala nad planom, ni pa bila visoka, ker plan predvideva le toliko lesovine, kolikor je potrebujemo za planirano količino srednjefinih papirjev. Ker pa leteh izdelujemo malo, je bil tudi plan lesovine postavljen nizko. V mesecu juliju in avgustu so na proizvodnjo lesovine negativno vplivale redukcije električne energije.

PAPIRNICA KOLIČEVO

PROIZVODNJA V AVGUSTU 1967

	% izpolnitve 1/12 letnega plana	Časovna izkoriščenost proizvodne zmogljivosti avgust 1967	avgust 1966
Papir	92,2	96,6	98,5
Karton	72,2	81,3	97,3
Lepenka	102,2	82,6	97,3
skupaj	78,2	86,8	97,7

V avgustu je bila proizvodnja še vedno zelo nizka zaradi pomanjkanja naročil in remonta KS II. Čeprav je bila proizvodnja nizka, je bila boljša, kot v juliju, ker moramo upoštevati letni remont KS II. Časovna izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti strojev je bila slabša kot lani v avgustu, še slabša je bila količinska izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti, posebno kartonskih strojev. V težnji za boljšo kvaliteto kartona je ob dražjem vnosu boljših surovin količinska proizvodnja upadla za 10 ton kartona na dan. V zadnjem času je proizvodnja spet v porastu, na kar vsekakor vpliva tudi boljše povpraševanje po naših izdelkih na trgu. Proizvodnja lepenke se je ustalila na nekoliko nižjem nivoju od lanskoletne, kar je razvidno tudi iz primerjave časovne izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti lepenke, ki je letos manjša zaradi ustavitve proizvodnje ob nedeljah, zaradi ozkega grla pri proizvodnji lepenke. RJ

Sklep organov samoupravljanja papirnice Količevo

KOLIČEVO, SEPTEMBRA — Delavski svet podjetja je na II. zasedanju obravnaval poročilo o poslovanju podjetja v I. polletju in po razpravi potrdil:

— poslovno poročilo podjetja za I. polletje;

— bilanco podjetja po stanju na dan 30. 6. 1967;

— ugotovil delitev celotnega dohodka ter dohodka podjetja za I. polletje;

— spremembo delitvenega razmerja pri delitvi dohodka na osebne dohodke in sklade;

— bilacno restavracije na dan 30. 6. 1967;

— ugotovitev celotnega dohodka in dohodka ter njuno delitev za I. polletje.

Značilnosti poslovanja podjetja v letošnjem I. polletju so predvsem naslednje:

1. Blagovna proizvodnja in celotni dohodek sta na višini lanskega leta.

2. Število zaposlenih se je znižalo za štirinajst oseb, v istem razmerju pa so se znižale tudi opravljene ure.

3. Kot posledica iste proizvodnje in nižjega števila zaposlenih se javlja večja produktivnost, ki pa zaradi zaostalosti tržnih razmer nima ekvivalentnega povečanja ekonomičnosti poslovanja.

4. Zaradi višjih stroškov, kot posledica izvršene revalorizacije osnovnih sredstev in boljšega vnosa surovin, smo poslabšali ekonomičnost in znižali dohodek.

5. Nižji dohodek ob skoraj istih sredstvih za osebne dohodke je povzročil poslabšanje delitvenega razmerja na škodo skladov.

6. Osebni dohodki so se zaradi prej naštetih razlogov v mesecu maju in juniju znižali in so na ta način nižji kot v prvih štirih mesecih letošnjega leta, prav tako pa tudi nižji kot meseca maja in junija 1966.

7. V podjetju beležimo v letošnjem letu nenormalno hiter porast terjatev do kupcev in s tem v zvezi povečanje neplačanih obveznosti do dobaviteljev in porast kratkoročnih kreditov za obratna sredstva. Posledica tega je stalno pomanjkanje sredstev na žiro računu.

Za izboljšanje kvalitete izdelkov je sprejel naslednji sklep:

a) Uvesti je treba obratno tehnično kontrolo in kontrolo delavcev, katere naloga je, da odpravi nepravilnosti glede kvalitete proizvodov, da opozarja delavce na posameznih delovnih mestih.

b) Organizira naj seminarje, na katerih bodo delavci poučeni, kako morajo delati na svojih delovnih mestih, to je izboljšati strokovno disciplino.

c) Izvesti rekonstrukcijo KS II, s čimer se bo odpravilo preveliko nihanje gramature ter valovitost zgornje plasti.

Delavski svet je razpravljal tudi o pomoči prizadetim arabskim narodom in odobril pomoč v znesku 10.000 novih dinarjev.

Imenoval je komisijo za izdelavo predloga sprememb in dopolnitev statuta podjetja, ki jo sestavljajo predsednik Stane Skok in člana Ljubo Milić in Milan Korošec.

V skupščino gospodarske zbornice SR Slovenije je imenoval tovariša Petra Zuleta.

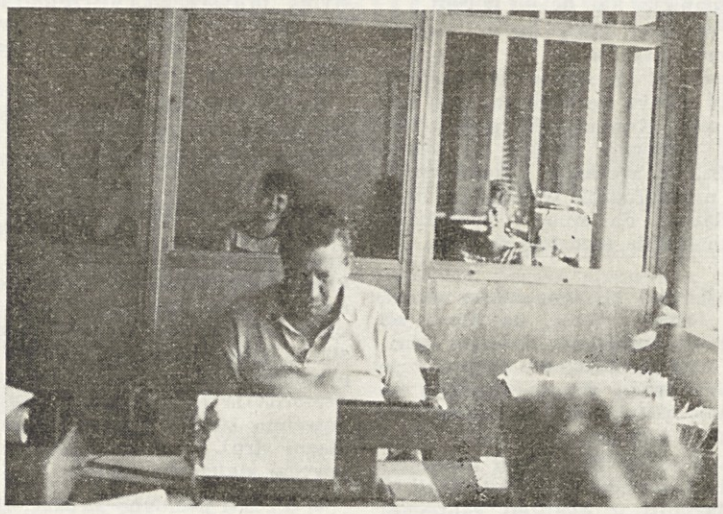

Čim večji je stalež bolnikov, tem več dela ima referent za socialno zavarovanje, tovariš Franc Žabjek. Medtem ko on ni opazil, kdaj smo ga slikali, sta se prijazni tovarišici iz mehanografskega centra ljubeznivo nasmehnili našemu posebnemu fotoreporterju

Tretje zasedanje delavskega sveta

Pravni referent Stane Skok je člane delavskega sveta seznanil z odškodninskim zahtevkom Ivana Podjeda, ki se je ponesrečil pri delu v podjetju dne 15. 6. 1966. Odškodninski zahtevek v višini 8 milijonov starih dinarjev se nanaša na bolečine, izgubljeni zaslužek in za trajno izgubo zdravja oziroma invalidnost. Na podlagi proučene dokumentacije in posvetovanja s pravniki je mnenja, da podjetje ni odgovorno za nastalo nezgodo in potemtakem tudi ni odgovorno za škodo. Podjetje pa lahko izplača Ivanu Podjedu nek denarni znesek, vendar to samo kot socialno pomoč.

Delavskemu svetu je nakazal nekatere možnosti za razpravljanje in odločanje:

— da se člani DS takoj odločijo o celotnem ali delnem plačilu v smislu postavljenega zahtevka,

— da se plačilo odškodnine v celoti zavrne,

— da se pokliče tov. Podjeda na razgovor, kjer naj se ponovno izjavi o svojem odškodninskem zahtevku.

Po krajši obravnavi so bili člani delavskega sveta soglasni v tem, da je zahtevana odškodnina previsoka in da se odklanja krivda podjetja za nastalo nezgodo pri delu. Sprejet je bil sklep:

Pravnik, tov. Stane Skok naj se pogovori s tov. Podjedom o tem, kakšen je njegov realni odškodninski zahtevek. V primeru, da svojega zahtevka ne povezuje s krivdo podjetja za nastalo nezgodo in se odpove zahtevati odškodnino na sodišču, bo delavski svet na enem izmed prihodnjih zasedanj sklepal o socialni pomoči, ki naj se mu dodeli.

Član komisije za ureditev poslovanja tovarniške restavracije tov. Dežela je prebral predloge za ekonomsko osamosvojitev, ki jih je izdelala komisija za reorganizacijo menze. Komisija je pripravila štiri predloge in sicer:

1. Prehod na ekonomske cene, pri čemer bi se povečale cene v točilnici za 25,5 %, v bifeju za 15,7 %, kosilo v restavraciji bi bilo 697 din, topli obrok pa 279 S din, pri istem številu abonentov. Delovna sila je plačana iz lastne realizacije.

2. Regresiranje vsakega zaposlenega v znesku 100 S din dnevno v obliki bonov. Na zaposlenega je to mesečni znesek 2300 S din, skupno za podjetje pa je to 1,610.000 S din pri poprečno 700 zaposlenih. Ta znesek se lahko porabi za topli obrok, hladni ali kosilo. Stanje v menzi bi ostalo neizpremenjeno. Denar gre iz plač OD zaposlenih (pokojnina, višina OD enako z boni ali brez).

3. Menza se osamosvoji in sama skalkulira cene. V tem primeru ji podjetje nudi brezplačno vodo, električno energijo, drva, prostor in prevoze. Vse ostalo pa naj menza sama izračuna (tudi OD).

4. Restavracija se da v najem družbenemu ali privatnemu sektorju, bife pa ostane. Topli obrok se dovaža.

Po daljši razpravi so člani delavskega sveta glede na dejstvo, da OD delavk, ki so zaposlene v restavraciji, preobremenjujejo OD podjetja, sprejeli naslednj sklep:

Restavracija se ukine in odda v najem družbenemu ali privatnemu sektorju s 1. 1. 1968, bife pa ostane. Poleg prodaje vsega tistega, kar se je prodajalo do sedaj v bifeju, bodo delavke, ki bodo zaposlene v bifeju, delile toplo malico, kuhale kavo ter čistile vso posodo in prostore. V bifeju bodo zaposleni dosedanji upravnik v restavraciji kot vodja bifeja, ki pa mu ostane ista osnova za izračun osebnega dohodka, kot doslej ter še dve delavki. Topla hrana se bo dovažala. Vsi regresi za hrano se ukinejo.

Po krajši diskusiji o tem, kateri člani naj bi bili imenovani v likvidacijsko komisijo pri ukinitvi tovarniške restavracije, so imenovani predsednik Sandi Rihtar in člani Niko Dežela, Peter Zule, Pavli Kmetič in Stane Skok.

Na podlagi zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami je bila v podjetju ustanovljena civilna zaščita, ki jo sestavljajo tehnično reševalna, požarna in sanitetna enota, enota za zveze ter enota reda in varnosti. V štab civilne zaščite so bili imenovani ing. Avgust Pavlin, Milan Korošec, Franc Pančur, Ljubiša Milić, Ernest Seilnacht, Ivan Stupica, Fric Majhenič in Marinka Stupica. Pripadniki posameznih enot civilne zaščite so dolžni obiskovati tečaje. Po sklepu delavskega sveta se delavcem, ki obiskujejo tečaje civilne zaščite, po uspešno opravljenem izpitu izplača denarno nadomestilo, ki ga določi upravni odbor.

Obravnaval je anketo socialnega zavarovanja, ki se nanaša na razširjeno socialno zavarovanje ter s tem omogočil klimatsko zdravljenje šibkim članom delovnega kolektiva. Razširjeno socialno zavarovanje bi podjetje stalo 50.000 novih dinarjev. Člani delavskega sveta so bili mnenja, da bi bila ta sredstva mnogo bolj izkoriščena, če podjetje samo pošlje šibke delavce na okrevanje in jim plača oskrbnino. V zvezi s tem je bil sprejet sklep:

K naknadnem socialnem zavarovanju naše podjetje ne pristopi, temveč naj komisija, ki jo sestavljajo Marjan Černe, Miro Avbelj, Rija Pelan, Marija Stupica in Stane Skok izdela pravilnik, ki bo določal, pod kakšnimi pogoji bi se lahko naši delavci na stroške podjetja klimatsko zdravili.

Obisk gledališč narašča

VEVČE, SEPTEMBRA — Člani kolektiva obiskujejo vsako leto organizirano vsa tri naša gledališča — dramsko, operno in mestno. Ob predstavah vozi tovarniški avtobus vsakikrat tričetrt ure pred začetkom predstave.

Zanimivo je, da je vpis za letošnje abonmajske predstave narastel. Tako se je prijavilo za Dramo (red S) 60, za Opero (red F) 70 in za Mestno gledališče (red kolektiv D) 52 članov kolektiva.

Prednost ima letos operno gledališče, kar je posledica zelo dobrega repertoarja. Zanimanje za to zvrst kulturnega življenja je vsekakor pohvalno.

Strokovni tečaji v tujini

VEVČE, SEPTEMBRA — Zahodnonemška firma BASF prireja vsako leto strokovne tečaje, ki trajajo od 3—10 dni. Letos se je tečaja pod naslovom »Uvod v obdelavo problemov premaza papirja« udeležil ing Andrej Grad — vodja laboratorija. Uporabo BASF proizvodov pri izdelavi papirja pa bosta poslušala delovodje Silvo Razdevšek in Andrej Čerček, kjer se bosta podrobno seznanila z novostmi pri barvanju papirja.

V Münchnu na politehnični šoli pa bo delovodja Vilibald Kopecky deset dni prisostvoval tečaju o premazovanju papirja, ki je posebej prirejen za proizvajalce in predelovalce v papirni industriji.

Postani tudi ti dopisnik »NAŠEGA DELA«

Delavski svet in sklepčnost

KOLIČEVO, SEPTEMBRA — V eni izmed številk časopisa »Naše delo« smo lahko prebrali čestitko vsem članom, ki so bili izvoljeni v nove samoupravne organe, skupaj z željo za uspeh pri bodočem delu. Tem iskrenim čestitkam se je pridružilo tudi upanje, da se bodo nanovo izvoljeni zastopniki celotnega kolektiva resno posvetili problemom kolektiva in s tem seveda tudi žrtvovali del svojega časa.

Ne vem kaj je temu vzrok, vendar lahko ugotavljamo, da je zadnja leta v našem kolektivu sklepčnost samoupravnih organov velik problem. Nedvomno pa je od sklepčnosti, prizadevnosti in poznavanja problemov kolektiva odvisno sprejemanje ustreznih sklepov.

Ne bi se dalo očitati članom teh organov, kolikor imajo res opravičljive vzroke za izostanek s seje samoupravnega organa (bolezen, dopust in razna potovanja). Nasprotno pa, če se nekomu ne ljubi sodelovati, lahko najde izgovor, da po opravljenem delu brez sledu izgine. Verjetno se ne zavedamo nepravilnosti takega izgovora (če res ni nujno), ker drugače se ne bi posluževali vseh možnih izgovorov, da izostanemo, ne glede na posledice, ki se nam lahko pozneje maščujejo. Ne vem, če se tisti člani samoupravnih organov zavedajo, kakšnega zaupanja so bili deležni, ko smo jih volili v te organe in to še kot najboljše člane kolektiva. Saj ravno sedaj moramo sodelovati, ko se bije borba za reformo in ko preživljamo najtežje obdobje, da se izvlečemo iz težav, ki so narekovale naši delovni organizaciji sklep: »Začeti moramo drugače.« Sprašujem se, kako smo lahko tako nezainteresirani do teh težav, če pa je od odločitev, ki jih sprejme samoupravni organ, odvisna usoda celotnga kolektiva. Nekdo bo dejal, saj je samoupravljanje le deklarativno telo, češ saj imamo strokovne službe. Po mojem mnenju je uspešnost vsake vloge odvisna od kvalitete in prizadevnosti igralca; tako je tudi v samoupravnih organih. Čim boli se zavedamo vloge samoupravljavcev in čim prej se bomo zavedli, da nam je kolektiv drugi dom, tem laže se bo dosegala prizadevnost in sklepčnost samoupravnih organov.

Dokler pa bomo samoupravljavsko nedelavnost in neodgovornost prenašali v nekoristno razpravljanje na mesta, s katerih se ne more vplivati na odločitve, bomo lahko ugotavljali zgolj deklarativnost samoupravnih organov. Glede strokovnih služb bi dejal, da so za to, da se bodo čim bolj strokovno reševali samoupravni dogovori, kot na primer: kadrovanje, nove investicije, planiranje, modernizacija itd. Vprašanje je, koliko smo sposobni te službe izkoristiti.

Zdi se mi, da bo treba odpraviti miselnost »saj je vseeno, če me ni, saj tako ne morem vplivati na odločitve«. Sprašujem se, koliko nam je poznan sistem samoupravljanja, če se tolažimo s takim upanjem, ki lahko zavira razvoj posameznika in kolektiva — posebno, če je več takih. Vsak, ki ne vzame resno samoupravljanja, izgublja izpred oči osnovni cilj socialističnih odnosov, odpraviti izkoriščanje človeka po človeku, pozablja, da se je v zgodovini delavskega razreda za te nove odnose umiralo. Res ni vseeno, če si prisoten ali odsoten; če te ni, si storil krivico tistemu, ki je prišel in zaradi tebe in še mnogo takih ni bilo seje. V ilustracijo kokreten primer z zadnjega zasedanja delavskega sveta. Od 35 članov, kolikor jih šteje ta samoupravni organ, jih je prišlo na sejo le 14: Draga Brenčič, Niko Dežela, Marinka Gerčar, Franc Starin, Jože Slapar, Kati Ulčar, Franc Matko, Ernest Seilnacht, Janez Hafner, Anton Andrejka, Jože Kočar, Rozka Hribar, Joža Rode in Ivan Stupica. Poleg tega so bili prisotni še predstavniki družbeno političnih organizacij in tisti, ki bi morali dati svoja poročila. Predhodno sta dva člana opravičila izostanke: Justi Cerar in Ciril Zupan. Od ostalih 19 članov pa jih je nekaj delalo, kar se je naknadno ugotovilo. Seje se niso udeležili: Miha Adlešič, Ivan Cene, Albin Hribar, Srečo Kočar, Dušan Kosmina (dopust), Janez Kosmač, (dopust), Jakob Lukman, Mirko Matičič (dopust), Ivan Prelovšek, Ela Šarc (bolna), Janez Lenček, Ciril Repnik, Marjan Kern, Marko Bevk (dopust), Anton Novak, Vinko Mlakar, Engelbert Lederer Marija Hribar (dopust) in Boris Kenda. Od omenjenih tovarišev je imel marsikdo zadržek, zaradi katerega se ni mogel udeležiti zasedanja, vendar bi se moral predhodno opravičiti, da bi zasedanje preložili na kasnejši datum in da ostali člani DS ne bi čakali, kdaj se bo zbralo toliko članov DS, da bo seja sklepčna.

Opozoril bi rad, da samoupravljanje ni samo pravica, ampak tudi DOLŽNOST.

Deveti člen ustave, kjer je našteta glavna vsebina samoupravnih pristojnosti v gospodarskih organizacijah, pravi, da so te pristojnosti pravica in dolžnost delovnih ljudi. Vendar pa to ni dovolj, če je zapisano v ustavi, ker je treba računati s tem, da samoupravljanja ni mogoče v celoti realizirati, kot se lahko realizira dolžnost opravljanja dela na nekem delovnem mestu, kot se lahko realizira disciplinska odgovornost. To pa zato, ker je samoupravljanje v prvi vrsti moralna dolžnost, ki ima svoje sankcije šele v posrednih oblikah — nižji ali višji dohodek delovne organizacije kot celote, s tem pa tudi višji ali nižji osebni dohodek. Neposredno pa te dolžnosti ni mogoče realizirati v tem smislu, da bi se nekoga lahko prisililo ali pa celo disciplinsko kaznovalo, če noče biti aktiven v samoupravnih organih.

Vsekakor pa je dejstvo, da prihaja samoupravljanje vsak dan bolj v ospredje kot dolžnost, zlasti, če gledamo ta proces skozi luč ukrepov gospodarske reforme, skozi osnovno misel, da naj postane delovna organizacija temeljni nosilec razširjene reprodukcije, da naj postane sama odgovorna za svoje poslovanje in svoje ekonomske ukrepe. Logična posledica tega je, da bo v delovnih organizacijah, ki bodo slabo gospodarile, ki ne bodo skrbele za razširjeno reprodukcijo, za višjo produktivnost dela in podobno, prišlo do zmanjšanja dohodka, do nižjih osebnih dohodkov in celo do likvidacije. Kajti slab poslovni uspeh gre v breme delovne organizacije. Proces gre torej v smeri, da bo samoupravljanje vsak dan bolj odgovorna dolžnost, ne pa samo pravica — kot si to nekateri poenostavljajo.

Vem, da nisem zajel vseh vprašanj in da sem bil morda kriviičen ali pa preveč kritičen, vendar imel sem namen, da bi spodbudil tiste, ki danes še ne razmišljajo o tem, kakšne posledice so, če samoupravni organi ne posvetijo dovolj pozornosti svojemu kolektivu in tako zanemarijo tudi svojo eksistenco.

Milan Deizinger

DELAVSKA ENOTNOST

Objavlja reportaže,
članke,
komentarje
in oglase
iz vseh področij našega
družbenega in gospodarskega življenja

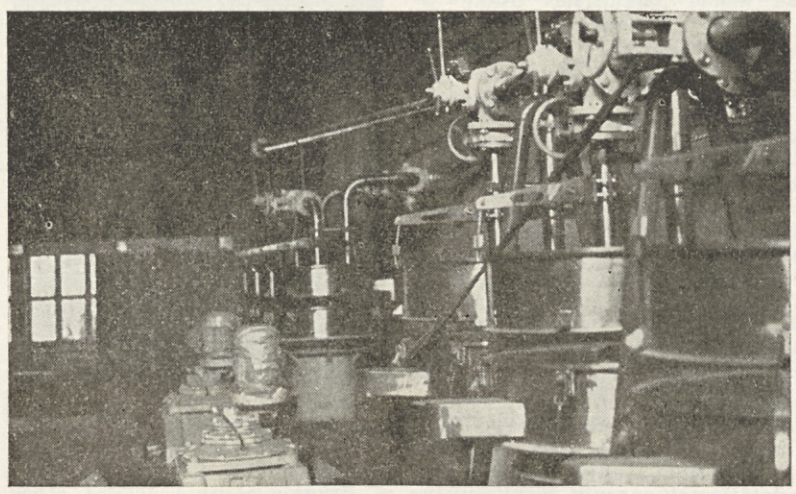

V prvem nadstropju zgradbe za premazni stroj

O KRITIKI

KOLIČEVO, SEPTEMBRA — Nedvomno gospodarska reforma pomeni velik korak v našem razvoju. Pomeni spremembo v našem gospodarstvu, TODA HKRATI TUDI SPREMEMBO NAŠE MISELNOSTI IN NAVAD. Saj mnogo od tistega, kar je še včeraj bilo videti edino pravilno, mogoče že danes ni več; je še komaj mogoče, čeprav za mnoge nerazumno. Mnogokrat se tega ne zavedamo in pride potem lahko do neutemeljenih — površnih kritik. Mislim na kritiko vsega in vseh, ki je tudi precej pogost pojav.

Nasprotno pa se dogaja, da se vzame kritičnost, ki jo nekdo pokaže, ko obravnava določen problem, kot žalitev in osebni napad, ne glede na to, da smo vsi izpostavljeni družbeni kritiki, če pri delu napravimo napako.

Premalo gledamo človeka, ki kritiko izraža, njegovo materialno in duševno stanje, družbeni položaj in stopnjo njegove kulture. Ni vsakemu dano, da bi dosegel visoko izobrazbo in vsakdo nima velikega besednega zaklada, da bi to, kar misli, lepo povedal, je pa vendarle človek, ki po svojem preudarku razlikuje, kaj je dobro in kaj je slabo, če ne prej pa takrat, ko se mu osebni dohodek znižuje. Verjetno se preveč poenostavlja kritika, v kateri človek izraža nezadovoljstvo nad neko stvarjo ali postopkom. Saj kritika naj bi bila tista, ki na pošten način opozori tistega, ki naredi napako, da jo lahko brez večjih posledic odpravi. Zato naj bi bila kritika konkretna, poštena in nakazala

Nadaljevanje na 4. strani

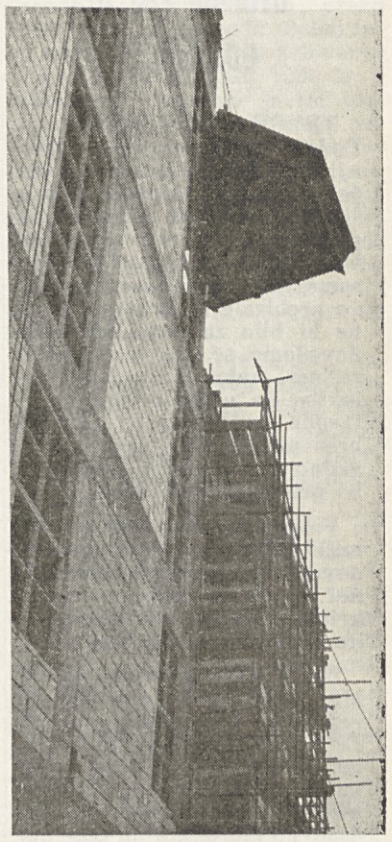

Železni silos za premazne snovi je delal precej težav pri transportu na vrh zgradbe

Stavba in naprave za premazovanje papirjev dobivajo vedno realnejše oblike

Nadaljevanje s 1. strani

skoraj nimamo skrbi. Izdelava naprav je prvovrstna, pa tudi pri montaži nimamo večjih težav. Skrbijo pa nas dobave samega premaznega stroja od firme Simon Waldron iz Anglije. Ta se ni držala postavljenih dobavnih rokov. Do sedaj so nam poslali le nekaj instrumentov in manjše opreme, ki za montažo ni pomembna. Skrbi nas tudi prevoz po morju, ki je bolj počasen, kot pa železniški.

Prejšnji teden smo poslali v Anglijo več urgenc s teleksom in pismeno, vendar pa smo prejeli le skop pismeni odgovor, v katerem nam sporočajo, da bodo dobave izvršene v septembru. Za pospešitev dobav bomo morali ukreniti nekaj uspešnejšega, če ne lahko pride do občutnih zakasnitev.

2. Kako bo z odplačilom? Ali se bo to poznalo na drugih področjih v tovarni?

Odplačila posojil za premaz se bodo predvidoma krila iz novoustvarjenega dohodka in po mojem mnenju ne bodo bremenila obstoječega dohodka. Pri tem pa računam, da se razmere na tržišču ne bodo poslabšale. Seveda je najvažnejše, da čimprej osvojimo tehniko premazovanja, da bo papir dobre kvalitete, sicer bi bilo težko doseči zadovoljive cene. Osvajanje proizvodnje in tržišča bo vsekakor velik in težak problem.

Krediti, ki smo jih najeli za financiranje premaza, imajo odplačilni rok 5 let. Poleg tega pa smo dolžni oročiti pri Jugobanki še 250 milijonov starih dinarjev v letih 1967—1969. Še večje pa so obveze do Kreditne banke v letošnjem in prihodnjem letu. Nepričakovano nizek dohodek, ki ga ustvarjamo v letošnjem letu, ter pomanjkanje likvidnih sredstev sta povzročila, da smo pri teh obvezah v zamudi.

3. Ali bomo morali v tem primeru sami iz težav, ali lahko računamo na kakšno pomoč?

Kakšne posebne pomoči v finančnih težavah se ne moremo nadejati. Vseeno pa lahko računamo na delno popustljivost pri obvezah do bank, pa tudi kakšne prehodne kredite bomo verjetno lahko dobili. Sicer pa je vse odvisno od nas samih. Če bosta redna proizvodnja papirja in nova proizrodnja premazanih papirjev zadosti kvalitetni in ceneni, bomo tudi finančne težave lahko zadovoljivo rešili.

4. Tovariš ing. Urek, ali so težave s firmami, ki gradijo in kakšne?

Gradisova gradbena dela potekajo po načrtu. Prihaja mogoče do majhnih sprememb v izvedbi, ki pa ne vplivajo na rok. Podjetje Hidromontaža se trudi, da bi opravilo vse v redu, kar mu tudi uspeva. Nastopajo spremembe oz. dodatna dela pri montaži tuje opreme, ki ne vplivajo na rok, temveč samo finančno. SKIP — kovinska Krško: dodatna oprema naročena. Rok v redu.

Litostroj montira električna mostna žerjava, za kar ima rok do konca avgusta. Tu je zamuda v dobavi (december) zaradi zakasnitve pri dobavi pločevine s = 5 mm in dobave uvoženih eldrotlačilcev in varnostnih stikal. Rade Končar še ni dobavil elektromotorjev in uporov. Zamude skušamo omiliti s stalnimi intervencijami.

5. Kaj pa dobavitelji?

a) Firma Bruderhaus je opremo dostavila; dva njihova monterja že montirata dodelavne stroje. Postavljen je vzdolžni rezalnik (RS III.) in kalander (SK 14.) Držijo se dogovorjenega roka.

b) Cellier — oprema za pripravo premazne snovi je dobavljena. Trije monterji in ekipa Hidromontaže montirajo. To poteka časovno v redu.

c) Strecker Bruderhaus: oprema vsa dobavljena. Monter bo odopklican. Začetek montaže v začetku oktobra.

č) Težje je s firmo Simon Waldron. Po pogodbi bo vsa oprema dobavljena v mesecu septembru. Vendar o opremi, razen nebistvenih delov, še ni sporočila.

6. Kalander in vzdolžni rezalec že stojita. Ker se zdita na prvi pogled modernejša, bi prosil za njihove karakteristike?

S stalnim tehničnim napredkom se spreminjajo tudi izdelki firm dobaviteljic. Oprema je modernejša v izvedbi in funkcionalnosti glede na premazni papir.

a) Gladilnik ima 14 valjev, delovna hitrost 500 m/min pri linijskem tlaku 300 kg/cm. Spodnji valj je S-valj, ki ima avtomatično regulacijo »bombiranje« s pomočjo oljnega tlaka na plašč valja.

b) Vzdolžna rezalnika sta prirejena za premer zvitkov 1800 mm ter hitrost 750 m/min. Možna je regulacija trdote navitih zvitkov, regulacija natezne napetosti papirnega traku je avtomatična.

7. Pomisleke imam zaradi majhnega skladišča, kar je v našem času problematično. Ali bi mi vi lahko na to odgovorili, ali je to stvar komerciale?

Skladiščenje surovin za premaz ni problematično, ker imamo v sami kuhinji po vseh etažah dovolj prostora. Vmesnih skladišč za papir je 269 m², kar je dovolj, posebno, če proizvodnja teče kontinuirano. Skladišče gotovih izdelkov ima 208 m². Po primerni ureditvi tega skladišča (police in podobno), kvalitetni izdelavi in prodaji premaznega papirja, bo tudi to skladišče ustrezno. Količina vsega pri nas izdelanega papirja se namreč ne bo povečala.

8. Kdaj lahko pričakujemo prvi izdelek? Prosimo, brez velikega pesimizma ali še večjega optimizma?

Montaža priprave papirne snovi, dodelavnih strojev, elektro montaža ter dobava in montaža domače opreme z dokončanimi gradbenimi deli bo opravljena nekako v planiranem roku. Celotni oddelek premaza pa bo končan nekako 14 tednov po sprejemu angleške opreme firme Simon Waldron, o čemer pa smo se že pomenili.

9. Tovariš ing. Ulčakar, po svojem delovnem mestu ste vodja oddelka za premaz papirjev. Ali mi lahko za naslednjo številko našega lista obljubite kratek opis tehnološkega postopka, kar bi koristilo zlasti delavcem, ki so določeni za premaz?

V naslednji številki »Našega dela« bom opisal v kratkem celotni postopek od surovega osnovnega papirja do končnega premazanega artikla, ki je primeren za visoko kvalitetni tisk.

Pravilnik o razdeljevanju osebnih dohodkov spremenjen

KOLIČEVO, SEPTEMBRA — Delavski svet podjetja je na svojem tretjem zasedanju dne 31. 8. 1967 poleg ostalega obravnaval tudi spremembe in dopolnitve pravilnika o razdeljevanju osebnih dohodkov. Spremembe je predhodno obravnavala centralna komisija, kasneje pa upravni odbor, ki jih je tudi predložil delavskemu svetu v obravnavanje. Spremenjen in dopolnjen je bil le tekstualni del pravilnika, tabelarni del je bil sicer pripravljen za razpravo, vendar samoupravni organi s predlaganimi spremembami niso soglašali. Zato bo ta del pravilnika ponovno obravnavan na enem izmed prihodnjih zasedanj delavskega sveta.

Poleg uskladitve posameznih določil pravilnika s temeljnim zakonom o delovnih razmerjih in s pravilnikom o delovnih razmerjih podjetja so bile sprejete naslednje pomembnejše spremembe:

— dnevnice za službena potovanja se povečajo v poprečju za 5.00 ND;

— spremenjen je način povračila stroškov prevoza na delo in z dela. Prejšnji pravilnik je določal, da se delavcem, ki stanujejo več kot 8 km od podjetja, povrnejo tisti stroški prevoza, ki presegajo 6.00 N din mesečno. Tistim delavcem, ki stanujejo do 8 km oddaljenosti od podjetja se znesek nad 6.00 ND povrne samo v decembru, januarju in februarju, ves ostali čas pa plačujejo prevozne stroške sami. Po sedanjih določilih pravilnika imajo pravico do delnega povračila prevoznih stroškov le tisti delavci, ki stanujejo več kot tri km od Papirnice Količevo; Kadar stanujejo nad 3 do 5 km prejmejo 7.00 ND v mesecu, kadar stanujejo nad 5 do 8 km prejmejo 14.00 ND in tisti, ki stanujejo dalj kot 8 km prejmejo 21.00 N dinarjev. Pri oddaljenosti od podjetja se vedno upošteva razdalja naselja, ne pa razdalja do posamezne hiše. Namen predlaganih in sprejetih sprememb je bil predvsem v tem, da se občutno zmanjša obseg administrativnih del ter da se tudi tistim delavcem, ki sicer ne potujejo na delo in z dela z avtobusom, pa imajo vseeno stroške s prevozi, le-ti delno povrnejo, kar do sedaj ni bilo;

— spremenjena so bila določila, ki se nanašajo na nagrado tistim delavcem, ki odhajajo v pokoj. Dosedanji pravilnik je dodočal, do dobi delavec za vsako leto zaposlitve v Papirnici Količevo ob upokojitvi 25.00 N din, prav tako ima pravico do te nagrade tudi najbližji svojec delavca, ki je umrl pred upokojitvijo. Sprejeta določila priznajo delavcem, ki odhajajo v pokoj, kot priznanje za delo enkratno nagrado, ki je odvisna od let zaposlitve v Papirnici Količevo, ter od poprečnega osebnega dohodka vseh zaposlenih v podjetju v preteklem letu. Če ima delavec takrat, ko odhaja v pokoj, nad 5 do 10 let zaposlitve v podjetju, prejme nagrado v višini enomesečnega poprečnega osebnega dohodka v podjetju za preteklo leto. V primeru, da je delal nad 10 do 15 let, prejme nagrado v višini ena in pol mesečnega poprečnega osebnega dohodka, kadar je delal nad 15 do 20 let, prejme dva poprečna mesečna osebna dohodka, kadar je delal dvajset do 25 let, prejme dva in pol mesečna poprečna osebna dohodka in kadar je delal nad 25 let, preime nagrado v višini treh mesečnih poprečnih osebnih dohodkov vseh zaposlenih v podjetju za preteklo leto. Borcem, ki imajo priznano dvojno delovno dobo od leta 1941 do 9. 9. 1943 in delovnim invalidom pripada takrat, ko odhajajo v pokoj enkratna nagrada v višini trikratnega mesečnega poprečnega osebnega dohodka vseh zaposlenih v podjetju za preteklo leto, ne glede na leta zaposlitve v Papirnici Količevo.

V primeru, da delavec, zaposlen v Papirnici Količevo, umre pred upokojitvijo, dobi tisti, pri katerem je umrli delavec živel in je poskrbel za njegov pogreb, pomoč. Kadar je bil umrli delavec zaposlen v Papirnici Količevo do 20 let, dobi oseba, pri kateri je delavec živel, denarno pomoč v višini enomesečnega poprečnega osebnega dohodka vseh zaposlenih v podjetju za preteklo leto. Kadar pa je bil delavec zaposlen v Papirnici Količevo nad 20 let, prejme oseba iz predhodnega stavka denarno pomoč v višini dveh mesečnih poprečnih osebnih dohodkov vseh zaposlenih v podjetju za preteklo leto.

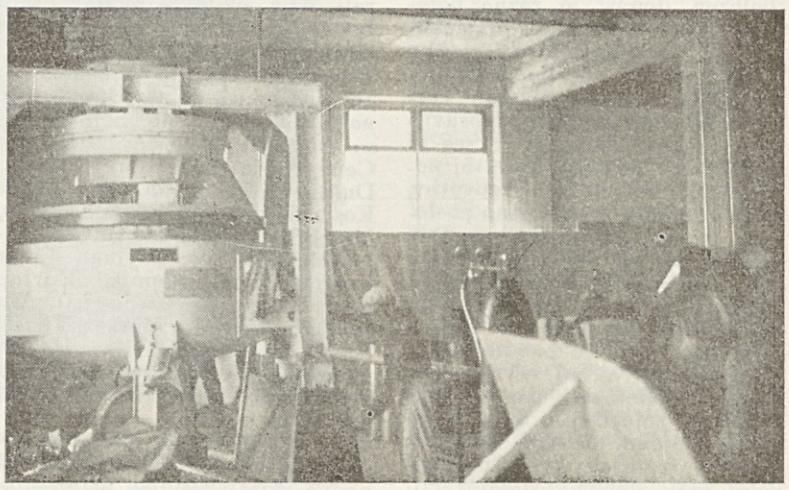

Naprave za premazno snov so skoraj že dokončno montirane

Ali obratna tehnična kontrola v papirni dvorani res ni potrebna?

VEVČE, SEPTEMBRA — Pod tem naslovom je bil v zadnji številki »Našega dela« objavljen članek. Mogoče je prišlo do nekaterih nepravilnih pripomb, v glavnem se pa večina delavk strinja z OTK, ker same vemo, da bi manj pazljivo prebirale in štele papir, če ne bi bilo za nami kontrole. Zavedamo se, da je koristno za nas, kakor za celotni kolektiv, da oddamo svoje proizvode na tržišče v redu in brez napak. Tako bomo imeli vedno dosti kupcev in nam ne bo primanjkovalo dela.

V omenjenem članku je bilo tudi navedeno, ali so pregledovalke posrečeno izbrane, ali ne? To vprašanje je pa vredno kritike, zato so tudi upravičene zahtevale zamenjavo.

Na to delovno mesto naj bi bile postavljene delavke, ki največ let prebirajo po normi. Te bi bile tudi bolj upravičene, da nas kontrolirajo in da imajo več dopusta na strokovnost delovnega mesta in večjo osnovno plačo, kot pa take delavke, ki niso še nikdar prebirale ali pa samo po nekaj mesecev.

Delavke papirne dvorane predlagamo, da bi šla tudi pri nas delovna mesta na razpis. Le na ta način dobi delavec delovno mesto, ki mu najbolj pripada.

Delavke papirne dvorane

Pripomba uredništva: Pozanimali smo se o delovni dobi pregledovalk, ki sedaj opravljajo dolžnost na tem delovnem mestu. Po evidenci delovnega časa in vrsti dela je trditev, da delo pregledovalk opravljajo take delavke, ki niso še nikdar prebirale papirja ali pa samo nekaj mesecev, napačna in zato neutemeljena. Evidenca delovnega časa izkazuje, da ima vseh sedem pregledovalk poprečno delovno dobo v tovarni 15 let in to najmanj 10 let, največ pa 20, na delovnem mestu prebiralke ali števke papirja pa so bile poprečno 12 let, najmanj 9 in največ 13. Vsekakor ta čas zadostuje za pridobitev strokovnosti, ki je potrebna pri tekoči kontroli izdelkov.

V dopisu je navedena pavšalna zahteva po zamenjavi pregledovalk, ne da bi bili navedeni vzroki za to. Po navadi je tako, da vse vrste kontrolnih služb, če v redu opravljajo svojo dolžnost, niso priljubljene pri ljudeh, ki so premalo daljnovidni. Zato ta zahteva ni v skladu z navedbo v dopisu, da bomo imeli dovolj dela in kupcev le, če bomo delali brez napak.

Končno dvomimo v podpis na dopisu »Delavke papirne dvorane«. Povprašali smo 12 delavk, ki smo jih priložnostno srečali, vendar nobena od teh (morda smo imeli smolo) ni vedela ničesar o dopisu.

Kontrola bi bila odveč, če bi vsakdo opravljal svojo dolžnost po vesti in natančno. Ker pa to ni tako, bi bilo pridobitneje večje sodelovanje na delovnem mestu, zlasti pa pravilni medsebojni odnosi v vseh smereh.

Upajmo, da bodo te male sitnosti kaj kmalu izginile, ali pa so že medtem, ko je bil naš časopis v tisku.

Priporočamo pa se za sodelovanje.

Uredništvo

O KRITIKI

Nadaljevanje s 3. strani

naj bi določeno rešitev. Stara resnica pravi: »Lahko je porušiti tisto, kar je že narejeno, težje pa je napraviti potem nekaj novega«.

Vedeti moramo, da mnenja o določenem problemu, ki ga nekdo izraža, pomeni v njegovi zavesti resnico, ni pa rečeno, da je to resnica za vse enaka. Če hočemo dobiti skupno mnenje, mora obstajati boj mnenj, ki je eden poglavitnih dejavnikov ideološke osnove ZK. Če smo sprejeli boj mnenj, idej, pobud na širšem področju, tedaj moramo sprejeti tudi posledice tega boja in ne to poenostavljati. Na primer vprašanja, ki imjo smisel zvedeti za premike, ki jih dosega podjetje na vseh področjih dela — kot vtikanje v zadeve, katere se samoupravljavca ne tičejo.

Menim, da se premalo loči vodenje in upravljanje podjetja. Kajti na delovnem mestu mora vladati disciplina, ki naj omogoči nemoteno poslovanje. Mimogrede naj omenim ugotovitev, osnovne organizacije ZK, da disciplinski ukrepi nikoli ne prizadedenejo dobrih delavcev in da bodo pri nas sigurno delavci 95 % pozdravili ukrepe zaostrene discipline v vseh oddelkih.

Poleg kritike moramo upoštevati tudi pohvalo, na katero sedaj velikokrat pozabljamo. Nekolikokrat sem že ugotovil, da smo v stanju pozabiti na vsa prizadevanja in trud, katerega je nekdo vložil ko je reševal določen problem, v hipu pa ga obsoditi, ko je napravil napako. Verjetno se bomo morali vsi še mnogo naučiti, da bomo lahko ocenjevali, kdaj in kako se sme o določenom problemu povedati svoje mnenje, da bi bila kritika čim manj boleča in da bi dosegla svoj cilj, da ne bi bilo kritike zaradi kritike.

Mislim, da je v načinu, ko človeka prepričamo, da je nekaj dobro in da je potem on prepričan v to, lahko samo krepimo človekovo osebnost. Brez tega pa dosegamo lahko samo nasprotno, pasivno poslušnost, ki nima s sistemom samoupravljanja nobene zveze in lahko samo zavira razvoj samoupravljanja. Verjetno bo kritika uspešna le takrat, če se bo vsak človek nenehno trudil povečati svojo izobrazbo. Če bo globlje spoznaval probleme, da bo lahko razložil pojave sebi in drugim z močjo svoje misli in svojega prepričanja.

Zavedati se moramo tudi tega, da gospodarska reforma zahteva mnogo več popolnosti pri delu, kakor pa je bila praksa doslej. Čimprej bomo to upoštevali, tem lažje bomo prebrodili težave, ki so včasih zares velike.

Milan Deisinger

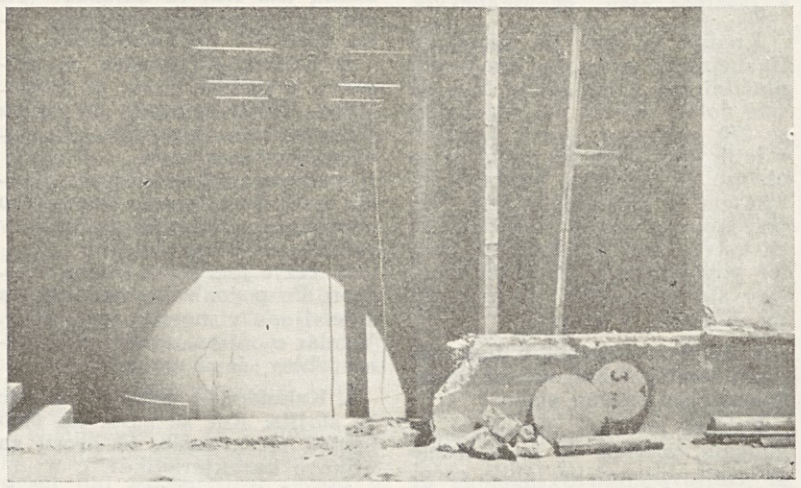

Razpuščalnik za mokro razpuščanje izmeta, montiran v strojni dodelavi papirja

Nič več smradu iz kafilerije v Zgornjem Kašlju

VEVČE, SEPTEMBRA — Delavce Papirnice Vevče, prebivalstvo v Zg. Kašlju, na Vevčah in bližnji okolici bo prijetno presenetila odločba, ki prepoveduje obratu »PROD« — stara kafilerija v Zg. Kašlju obratovanje in to **najkasneje s 30. marcem 1968.** Iz te odločbe, ki jo je izdala Uprava inspekcijskih služb Ljubljana, sanitarna inspekcija, na podlagi temeljnega zakona o sanitarni inspekciji in temeljnega zakona o preprečevanju in zatiranju nalezljivih bolezni, je razvidno, da se na podlagi zakonskih določil prepoveduje obratovanje navedenemu obratu, ki je last KOTEKS—TOBUSA, Ljubljana.

Na zborih volivcev v vseh okoliških vaseh in krajih v bližini stare kafilerije so ljudje stalno zahtevali, da se stara kafilerija mora preseliti na drug kraj, izven stanovanjskih zaselkov.

Na skupnem sestanku krajevne skupnosti s področja Polja, Vevč, Zaloga, Zadobrove in Kašlja so bile postavljene prošnje, da se prepove nadaljnje obratovanje stare kafilerije v Zg. Kašlju in parklarne v Zalogu.

Dne 8. 8. 1967 je sanitarni inspektor uprave inspekcijskih služb Ljubljana ob sodelovanju z veterinarsko postajo »Posavje« in predstavniki KOTEKS—TOBUS pregledal stare in nove kafilerije, parklarne in odlagališče organskih odpadkov. Ugotovljeno je bilo, da stara kafilerija v sanitarno-higienskem pogledu ne ustreza. Zaradi zastarelega proizvodnega procesa, neurejenih in premajhnih depojev za skladiščenje surovin in neprimerne lokacije se hud smrad širi v bližnja naselja. Ker stara kafilerija v sedanjem stanju ne more predelati vseh surovin, bi bila nujna velika adaptacija tehnološke opreme, objektov in okolice. Da bi se saniralo neustrezno stanje obratovanja, je podjetje KOTEKS-TOBUS že zgradilo v Zalogu novo kafilerijo, v kateri bodo predelovali ves organski material, razen surovih kosti, v mesno moko, tehnično maščobo in loj.

Nova kafilerija še ne obratuje, ker je izvajalec del tehnološke opreme »JEDINSTVO« iz Zagreba baje zagrešil toliko napak, da nova kafilerija še ne more začeti z delom. Spričo dejstev, da stare kafilerije brez večjih adaptacij ni mogoče sanitrano-higiensko urediti in da je lokacija neprimerna ter bo nova kafilerija v Zalogu slej ko prej pričela z obratovanjem, je bila odrejena prepoved obratovanja s 30. 3. 1968.

Sanitarna inšpekcija je določila daljši rok za prepoved obratovanja zaradi tega, ker nova kafilerija še ne obratuje in bi takojšnja prepoved povzročila še neprejetnosti v zvezi z deponiranjem odpadnega materiala.

Ker je tudi obrat za skladiščenje rogov ter parkljev v Za-

Nadaljevanje na 6. strani

POPREČNA VREDNOST TOČKE ZA 12 PRETEKLIH MESECEV od vključno IX. 1966 - avgust 1967

VEVČE, SEPTEMBRA —

Brusilnica	2,96
lepila — polnila	2,91
I. papirni stroj	2,76
II. papirni stroj	2,92
III. papirni stroj	2,77
IV. papirni stroj	2,86
strojna dodelava	2,76
brez točka ur za normo	3,00
ročna dodelava	2,58
brez točka ur za normo	3,16
energija	2,87
druge e. e.	2,83
podjetje	2,78

Kaljenje v kovačnici, cianizacija in naši kovači

VEVČE, SEPTEMBRA — Kaljenje spada med prve načine termične obdelave kovin. S kaljenjem povečamo trdoto kovin in legur. Pod kemično-termično obdelavo kovin razumemo kemične spremembe in spremembe strukture na površini kovine. Sprememba kemične sestave nastaja z nekterimi elementi na ta način, da kovino namakamo v teh snoveh, spremembo površinske strukture kovine pa dosežemo z gretjem do določene temperature in nato ohladimo ob predpisani hitrosti. Kemijsko tehnološko obdelavo lahko razdelim na 3 vrste:

a) cementiranje
b) nitriranje
c) cianizacijo in
d) difuzno mehanizacijo

Kovači se občasno poslužujejo cianizacije. Cianizacija je proces, ko površino kovin istočasno obogatijo z ogljikom in dušikom. Pri tem se poveča trdota na površini kovine, kjer to pač želijo. Cianizacijo izvajajo s potapljanjem kovinskih predmetov v razstopini soli na bazi cianidov, ali pa z delovanjem zmesi plinskih karbonizatorjev in amonijaka. Ločimo:

a) cianizacijo v tekočini
b) v plinskem stanju

Za cianizacijo v tekočini uporabljajo naslednje soli:

1. kalijev ferocianid
2. kalijev cianid
3. natrijev cianid

Ob cianizaciji v tekočini pri visokih temperaturah (760—950° C) se površina kovine bolj obogati z ogljikom, pri nizkih temperaturah 540—660° C pa z dušikom. Kadar cianizirajo najprej na nižji, nato pa na višji temperaturi, dobijo površinski sloj velike trdote, ki je postavljen na cianiziranem sloju.

Cianidi se topijo na relativno nizkih temperaturah. Zaradi tega za časa cianizacije — ki se izvaja pri višjih temperaturah — se delovna atmosfera zelo lahko onečisti s hlapi cianovodika, katerih vdihavanje mora povzročiti zastrupitev in kaj hitro zadušitev. Glavno nevarnost predstavlja sam cianovodik, oz. njegova vodna razstopina cianovodikove kisline. Pri temperaturi 26° C je to brezbarvna tekočina, zaradi nizkega vrelišča (25,7° C) izhlapeva v plin cianovodik, ki je težji od zraka in zaradi tega lahko prodira v organizem človeka. Cianovodik lahko prodira v človeka skozi kožo, posebno, kadar je ta potna, ker se cianovodik zelo lahko topi v vodi. Pri delu je potrebno paziti, da ne polijemo cianovodikove kisline, ker na veliki površni zelo hitro izhlapi cianovodik. Delo je potrebno opravljati pod ekshaustorji, smer splošne ventilacije pa moramo izbrati tako, da se onemogoči zadrževanje cianovodika v nižjih conah delovnih prostorov. Odpadne vode, ki vsebujejo cianovodikovo kislino, je treba predhodno nevtralizirati s ferosulfatom. Isto velja za površine, ki so onečiščene z cianovodikovo kislino. Zrak v delovnih prostorih kontroliramo, če vsebuje cianovodik s test-papirčkom. Test-papirček je namočen v zmes raztopine bencidinskega in bakrenega acetata, ki da ob prisotnosti modro barvo zaradi oksidacije bencidina. Obstajajo še drugi testi.

Vonj cianovodika je podoben vonju grenkih mandeljev, čeprav je močan in karakterističen (podoben vonj dajejo naftenati in nitrozni plini), vendar 5—10 % ljudi ga ne vonja, zato se ne moremo nasloniti na odkrivanje cianovodika z vonjem. Zaradi nizke molekularne teže lahko cianovodik prodira v razne kote prostorov. Pri nizki temperaturi se lahko absorbira v velikih količinah v razne predmete, ki lahko potem sproste ob dotiku s telesno temperaturo velike količine plinastega cianovodika.

Kalijev in natrijev cianid sta močno strupena in lahko povzročita smrtne zastrupitve, če jih pijemo. Smrtna doza predstavlja 180 do 200 mg čiste snovi. Do zastrupitve ne pride, če je osebna higiena na višku in da delavci v prostorih ne jedo in ne kadijo. Primer zastrupitve preko kože je resna zadeva. Zato je potrebno nositi osebna zaščitna sredstva: zaščitna očala, plastični ščitnik za obraz, zaščitno obleko in rokavice. Zastrupitev z vdihavanjem praktično ne pride v poštev, če cianidi ne pridejo v stik s kislinami ali z večjo količino ogljikovega dioksida. Zato moramo onemogočiti kakršnokoli tovrstno mešanje. Kemikalije morajo biti vedno označene in za delo z njimi mora biti nekdo posebno odgovoren.

Zastrupitev: Prvič je bila opisana pred stoletji, vendar so že stari Egipčani obsojali na smrt s koščicami grenkih mandeljnov, breskev, marelic, sliv itd. Ker so cianidi hudo strupeni, se že od nekdaj uporabljajo v samomorilne namene in v kriminalne namene. V drugi svetovni vojni so nacisti množično ubijali internirance s preparatom Ciklon B v raznih taboriščih. S ciklonom tudi odpravljajo tudi stenice v raznih zasteničenih zgradbah.

Pravzaprav so zastruptve s cianovodikom redke v industriji. Spojine cianovodika so pravi celični strupi (človek je sestavljen približno iz sto trilijonov celic), uničujejo življenje vseh živih stvari, razen bakterij.

V industriji prodre strup v človeka z vdihavanjem, vendar ne smemo podcenjevati vdora preko kože. Zastrupitev s cianidi je notranja zadušitev. Kri vsebuje zadosti kisika, vendar ga ne more oddati celicam, ker se je cianovodik vezal v celici na citohrom. Tako so posredniki dihanja v celici blokirani in sprejem kisika ni mogoč. Rastlinojedci: krave, ovce imajo večjo količino rodanaze, ki veže cianovodik. Na ta način cianovodik žival razstrupi, človek pa ima rodanaze le v sledovih, zato lahko razstrupi le male količine cianovodika (npr. iz peck hrušk, jabolk, breskev itd.). Vsaka velika količina cianovodika človeka lahko takoj zaduši: človek se dobesedno sesuje in takoj umre.

Pri nas kovači zdrobijo ciankalij najprej v prah, nato povaljajo razžarjeno kovino v tem prahu. Pri tem se močno zakadi. Ker dela kovač na prostem in ne v ekshaustorju, zadrži ta čas dih. Potem ko povalja kovino v prahu iz ciankalija, jo pomoči še v vodo in olje. Po končanem delu stresejo prah v posebno posodico in ga shranijo v omarici, ki mora biti stalno zaklenjena. Za izdajo tega materiala je odgovoren le eden. S ciankalijem pa delajo vsi kovači občasno po potrebi.

Znaki zastrupitve so odvisni od množine vdihanega plina.

Največja dovoljena koncentracija v delovni atmosferi za cianovodik znaša 10 ppm (10 cm³ na 1 m³ zraka) — 1 ppm = 1 cm³ plina na 1 m³ zraka.

Lahki znaki zastrupitve, če vdihavamo 20—40 ppm (po več ur).

Nevarno za življenje 100—240 ppm (v pol ure).

Smrt nastane 200—280 ppm.

Trenutna smrt 3000 ppm.

Znaki zastrupljenja:

1. Začetni: glavobol, vrtoglavica, praskanje v grlu, pekoč jezik, včasih bruhanje.
2. Zelo težko dihanje (kot pri naduhi); včasih rdeča barva obraza, včasih bleda.
3. Krči.
4. Stadij dušenja — prestanek dihanja pa še ne pomeni istočasno smrti.

Nekatere zastrupitve končajo le s posameznimi znaki. Težke zastrupitve so običajno smrtne.

Kakšna je prva pomoč?

Ponesrečenca je treba takoj prenesti iz zastrupljene atmosfere. Takoj mu je treba dati kisik pod pritiskom 2 Atm. Ponesrečencu damo vdihavati amilnitrit iz robčka. Po potrebi izvajamo takoj umetno dihanje (20 × na minuto) usta—usta, usta—nos in masažo srca (ca. 80 × na minuto) seveda, če človek ne diha in mu ne bije srce. Takojšnjo razstrupljevanje pa izvrši le zdravnik.

Sklep: Čeprav so kovači poklicno ogroženi s težkim delom, z raznim ropotom, vročino, nevarnostmi poškodb oči itd., jih na drugi strani ogroža ogljikov monoksid, kadar prekorači predpisan standard po JUS (50 ppm). Občasno pa se kovač sreča tudi pri kaljenju s cianizacijo s cianovodikom. Podcenjevanje nevarnosti brez odgovornosti do sebe in do drugih predstavlja nevaren riziko, ki se lahko tragično konča. Zato je potrebno premisliti, ali je cianizacija sploh potrebna in ali jo ni bolje zamenjati z drugo metodo, ki je manj nevarna ali celo neškodljiva.

Dr. B. Moškon

Strojnik Anton Koman je odšel v pokoj

VEVČE, SEPTEMBRA — *Prijavljen dne 16. VI. 1952 — upokojen 7. VIII. 1967, tako stoji v kartoteki tovariša Antona Komana, visoko kvalificiranega strojnika I.*

Ko se je leta 1924 izučil za mehanika v Ljubljani, je odšel v mornarico, kjer je bil 17 let in pol. Ob bobnenju ladijskih strojev je prejadral Jadransko morje vzdolž in počez in tudi izven naših voda ga je zanesla pot. Tudi njemu vojna ni prizanesla. Interniran je bil v Gonarsu in Padovi. Devet let je delal v železniških delavnicah, nato pa se je leta 1952 zaposlil pri nas. Ob odhodu v pokoj se je oglasil pri nas, pa tudi sicer se rad ustavi v tovarni. Pravi, da mu je bilo delo ob parni turbini všeč in če bi še enkrat začel, bi si izbral isto. Med delavci v kotlarni se je dobro počutil. Ob remontih, pravi, so dobro »prijemali«, potem pa delovni uspeh največkrat malo zalili in se pogovorili o bodočem delu. Mnenja je, da je kotlarna izrabljena in da kliče po drugi, da bi bilo treba dvigniti moč turbine. Dan za dnem montirajo nove pogonske stroje, vse se veča, le kotlarna pa zaostaja. Prepričan je, da bo novi kotel firme »STANDARD« le pomagal iz težav, tako da v kotlarni ne bodo »šepali«. Ko smo ga vprašali, kakšni so bili odnosi med sodelavci v tovarni, je dejal: »Tako kot povsod. V oddelku je vse mogoče. Če smo se včasih skregali, smo se le zaradi dela, sicer pa smo bili dobri prijatelji. Delo mnogih let človeka združuje.«

Tovarišu Komanu želimo — srečno in da bi se še leto za letom srečavali ob ali pa tudi v tovarni!

Ekskurzija po papirnih tovarnah Južne Nemčije

VEVČE, SEPTEMBRA — Vsakoletna ekskurzija, ki jo prireja Inštitut za papir za svoje študente, je potekala letos po tovarnah južne Nemčije, za katero vemo, da je posebno bogata po gozdovih ter ima zaradi tega tudi močno razvito celulozno in papirno industrijo.

Ogled desetih tovarn, znanih po kvaliteti svojih izdelkov, je podal dober pregled nivoja nemške papirne industrije, ki si vedno bolj prizadeva nadvladati močno konkurenco inozemskega trga, predvsem Skandinavije.

Kot prvo tovarno smo si ogledali Papirno tovarno Palm, Neukochen. Tovarna, ki je stara preko 80 let, predeluje poleg sulfitne, sulfatne ter polceluloze v glavnem star odpadni papir in sicer preko 30 sortiranih vrst. Tovarna, ki predeluje papir na svojevrstni način, to tudi dokaj skrbno obiska pri njih že prava redkost. Izdelujejo papirje za valovito lepenko, tekstilne tuljke, ovojne papirje, izolacijske papirje ter specialne papirje za tehnične namene in gradbeno industrijo. Kapaciteta znaša 50.000 ton na leto. Pri strojih je močno opaziti bližino tovarne Voith, saj imajo vse naprave znak te firme.

Imajo 3 papirne stroje tovarne Voith z delovnimi širinami 250 cm, 310 cm, 430 cm, od katerih je najnovejši z delovno širino 430 cm izdelan 1962. leta. Ta ima zaprti tlačno vakuumski natok, sitov sesalni valj s protivaljem, tri stiskalnice, od katerih je prva sesalna, druga ležeča in tretja obračalna s fabric napravo.

Sušilna skupina s sušilnimi siti ter Madleine napravami v popolnoma zaprti haubi z regeneracijo toplote. Gladilni valj premera 5 m je s pokrovom visoke zmogljivosti. Na koncu stroja imajo paperroller.

Vsi vleki so avtomatično uravnovešeni. Papir napeljujejo z vrvmi. Stroj je opremljen z merilci teže in vlage firme Müller Barbieri. Za proizvodnjo pare imajo 2 kotla fe. Babcock, večji 1 leto star 64 atm, 55 ton/h in manjši 6 let star 64 atm, 32 ton/h za rezervo. Višek pare predelajo v kondenzacijski turbini z generatorjem 4500 KVA in protitlačni turbini z generatorjem 100.000 kVA firme Siemens.

Za čiščenje odpadne vode iz tovarne so zgradili novo čistilno napravo po projektu tovarne Lurgi za mehanično in biološko čiščenje vode, ki pa tokrat še ni bila v pogonu.

Izdelan papir odvažajo v glavnem v zvitkih, sicer v paletah s kamioni ali vagoni, za katere so napravljene zelo praktične pokrite nakladalne rampe.

Kot druga tovarna je bila na vrsti tovarna strojev VOITH. Na žalost smo lahko videli le še zadnje ostanke gigantskega papirnega stroja Halsta 9 m širine, ki so ga pred kratkim izdelali za finskega naročnika. Vendar tudi pogled na te gigantske valje, predvsem pa natančnost izdelave pokaže, zakaj ime Voith res pomeni nekaj za papirno industrijo. Obseg te velike tovarne, ki je letos praznovala svoj 100-letni jubilej in obsega 330.000 m² površine, ter ima zaposlenih samo v obeh tovarnah v Heidenheimu preko 7.000 ljudi, je res velik. Poleg tega imajo v Nemčiji še 3 tovarne v drugih mestih, kot tudi še v inozemstvu. Zanimiv je bil tudi ogled njihovega preizkusnega oddelka, kjer preizkušajo funkcionalnost svojih najnovejših naprav za pripravo snovi, kot tudi predelavo na svojem poizkusnem stroju, ki je zgrajen tako, da lahko poljubno vgrajujejo in izmenjujejo posamezne elemente in ki je zgrajen za hitrost do 1200 m/min.

Tukaj so tudi preizkušali črpalke za njih največji proizveden papirni stroj Halsta. Poleg tega poslopja imajo tudi še poslopje za preizkušanje turbin, ki predstavljajo tudi velik del njihovega delovnega programa.

Drugi dan smo si ogledali Tovarno finega papirja Nickolaus v München-Dachau. Tovarna, ki zalaga s vojimi tiskovnimi ofset in premaznimi papirji večji del nemškega trga, je eden največjih nemških proizvajalcev premaznega papirja. Njih proizvodnja je 350 t/dan neto, pri zaposlenih 1000 delavcih, ki delajo v 4 izmenah, ter 50 uradnikih. Na papirnem stroju dela 10 ljudi, vključno s premaznim strojem. Organizacijsko sestoji njihov tehnični kader tako: tehnični direktor dipl. ing. papirja, 2 vodja oddelka za proizvodnjo papirja in predelavo, ki sta papirna inženirja politehnikuma, 5 delovodij, vodja predelave ter mojster.

Za vzdrževanje strojev imajo svoje samostojne delavnice z vodjo dipl. ing. strojništva. Ti dobe pismeno naročilo za popravila. Za vzdrževanje električnih naprav imajo tehnike, ki so tudi podrejeni vodji vzdrževanja. Imajo tudi projektivni biro, za strojništvo in elektriko, vendar se sami bolj malo ukvarjajo z izdelavo novih stvari, ker so kupljene cenejše! Režijska ura vzdrževanja stroja stane 1.500 DM. Za proizvodnjo pare imajo 3 kotle Steinmühler 2 × 60 t in 1 × 80 t. Paro predelajo s 5 turbinami po 1250 kVA. Zaposlenih imajo 15 ljudi na turnus. Kotle kurijo na mazut, ki je zanje sedaj cenejši od premoga.

Lesovino izdelujejo sami iz smrekovega lesa, za katerega imajo veliko skladišče lesa 80 do 90 m³, od katerega gre 3—3,8 % v izmet, 1—2 % pa je neuporabnega. Les, dolg 2 m, ki so ga prejé 8 dni navlaževali z brizganjem vode, prepeljejo z dvigalom v navlaževalni bazen za omehčanje še obstoječe skorje. Od tu les s transportnim trakom prepeljejo dalje in obenem razžagajo po sredini na polovico, do očiščevalnega bobna. Nato še ročno očistijo in razsortirajo lesna bruna ter transportirajo dalje od brusilcev. 8 Voithovim kontinuirnim brusilnikom strežejo 3 do 4 ljudje v turnusu. Za kontinuirno meritev mletja uporabljajo aparat po Müller Barberi, še najbolj pa se jim obnese aparat za štetje trsk Alphta. Delajo 3 vrste lesovine: normalno, fino in najfinejšo, kot frakcijo fine lesovine. Pri lesovini posebno skrbijo na kakovost, predvsem zaradi njene uporabe za specialni izdelek lesni tiskovni papir 40—50 g, po katerem je vedno večje povpraševanje.

Za proizvodnjo papirja imajo sedaj še tri stroje, medtem ko so 3 stare pred kratkim podrli za staro železo. Ti stroji, s katerimi sedaj delajo kvalitetne papirje, so proizvod treh znanih tovarn Voith, Beloit in Black Clawson. Vsak od teh strojev ima svojo premazovalno napravo vgrajeno v stroj, tako, da je tu moč videti vse načine premazovanja tudi z dodatnim premazovanjem s klejno stiskalnico. Montirajo pa sedaj še separatni Beloitov stroj za premazovanje papirja.

Nadaljevanje na 6. strani

REŠITEV NAGRADNEGA QUIZA, OBJAVLJENEGA V PREJŠNJI ŠTEVILKI:

Na risbah:

Spomenik neznanemu junaku na Avali pri Beogradu, v ozadju smederevska trdnjava; tipična hiša v Ohridu, poleg samostan sv. Nauma.

Na fotografijah od leve proti desni:

Šibeniška katedrala, zgrajena v 15. stoletju; dubrovniška glavna ulica znotraj obzidja Placa ali po domače Stradun; detajl z Dioklecianove palače v Splitu.

Naši bralci so imeli poldrugi mesec čas poslati nam rešitev nagradnega quiza »Turistični kraji Jugoslavije«. Risbi in fotografije prav gotovo niso bile preveč zagonetne, saj gre za splošno znane kraje, ki jih je marsikateri naš član že večkrat obiskal. Prihodnje leto se bomo spomnili česa drugega in upamo, da bomo pri tem imeli srečnejšo roko.

Ekskurzija po papirnih tovarnah J. Nemčije

Nadaljevanje s 5. strani

Ves papir tudi preizkusijo na kvaliteto tiska ter imajo v ta namen oddelek s tiskarskimi stroji za globoki tisk, knjigotisk in offset. Z vsakega tamburja potiskajo 30 pol papirja za preizkus kvalitet. Večji del papirja prodajo v zvitkih, približno eno tretjino pa v formatih, pakiranih v palete. Papir razrežejo v formate z Bilomatik sortirnim prečnim rezalcem, ki s pomočjo fotocelic brez dotika površine izloči papir s površinskimi napakami. Poleg tega uporabjajo še statična sortiranja.

Za ugotavljanje kvalitete papirja imajo še obratni laboratorij, ki stalno zbira naslednje podatke od proizvedenega papirja: datum, ura, naročnik, število naročila, teža, pepel, belina, gladkost na sitovi in zgornji strani, sprejemljivost olja, suhota, utržna dolžina, klejenost, IGT test.

Haindlische Papierfabriken sestoji iz 4 obratov, od katerih smo obiskali tovarno roto papirja v Schongau. To je ena glavnih tovarn roto papirja v Nemčiji, ki izpolnjuje vrzel med 70 % izvozom roto papirja in nemškimi potrebami.

Zanimivo je njihovo skladiščenje lesa, ki ga skladiščijo v vodi na površini 9 ha v 2 bazenih. Po njihovi mesečni porabi okoli 22.000 m³ ga imajo vedno okoli 90.000 m³ na zalogi. Mokro skladiščenje lesa ima zaradi svojih prednosti velik pomen, predvsem pa jim enostavnost pomaga k ekonomičnosti. Les dovažajo v dolžini 2 m ali 1 m z vagoni ali tovornjaki ter ga povežejo v kolobarje z 2 m premera. Kljub 3 do 4 mesečnem namakanju lesa ne opazijo poslabšanje beline lesa. V glavnem uporabljajo les iglavcev iz bližnjih predalpskih gozdov, in to od minimalnega premera 8 cm navzgor. Celotno razkladanje in flosarjenje lesa do brusilnice opravljajo z 9 do 11 ljudmi. Po mehanskem in ročnem čiščenju lesa, brusijo les Voith brusilniki, v katere nalagajo les z viličarji z zato posebej prirejenimi čeljustmi. Poleg sveže lesovine in kupljene celuloze dodajajo še okoli 40 % predelanega starega časopisnega papirja.

Njihov časopisni papir vsebuje 10—11 % pepela ter 17—18 % celuloze, kar je v primerjavi z ZDA, ki dodajajo 24—25 % celuloze, zelo lep uspeh.

Na svojih treh papirnih strojih proizvede Schongau letno okoli 160.000 t 50 do 55 gramskega časopisnega papirja v zvitkih, normalne ter poboljšane kvalitete ter tudi rahlo satiniranega.

Pomemben je njihov tretji papirni stroj, proizvod tovarne Voith, ki je bil postavljen pred 4 leti. Neobrezana širina je 6 m, hitrost 800 m/min., ki so jo kmalu z lahkoto dosegli, zato so s predelavo prenosov predležij povečali hitrost na 900 m/min. ter delajo sedaj s stalno hitrostjo 800 m/min. K tako dobremu obratovanju ni pripomogel samo dober stroj, marveč tudi dobro pripravljen kader delavcev, od katerih ni nobeden starejši od 35 let. Vsi ti so se prej učili pri drugih dveh strojih, sodelovali pri montaži, ter po zagonu po 1 letu že dosegli maksimalno hitrost obratovanja.

Sedaj grade poleg tega stroja halo za še en nov stroj, ki bo enak obstoječemu stroju, dokaj povečal njihovo letno proizvodnjo.

Kot naslednjo tovarno smo si ogledali tovarno finega tiskovnega, pisalnega in offset papirja Eltsmann, pripadajočo koncernu Unilever. Tovarna je s svojo dnevno proizvodnjo 160—180 t brezlesnih papirjev ter 500 delavci vzorna po svoji čistoči. Imajo 3 papirne stroje, širine 3,42 m ter dva po 2,25 m.

Pripravo snovi sestavljajo trije pulperji, kjer separatno razpuščajo posamezne od 6 komponent vnosa, ter nadaljnjimi kaštami, refinerji in še stavek s ploščatimi refinerji za mletje sulfatne celuloze.

Mletje, kot sestavljanje posameznih komponent, opravljajo centralno za vse tri stroje preko velike komandne plošče s preglednimi shemami. Vsak stroj ima potem še možnost nadaljnjega mletja direktno pred strojem z refinerji. Za predklejanje uporabljajo vodno steklo, ki obenem pomaga uravnavati trdoto vode.

Zanimivost pri stroju je uporaba skrčitvenega sita na drugi stiskalnici, s katerim dosežejo 40—50 % suhoto papirja. Stiskalnica, ki so jo kupili od švedske tvrdke Nordiska, se jim v začetku ni obnesla, ko pa so sami preuredili sita, so bili zelo zadovoljni. Cena takega sita nasproti fabric pletivu je za 4-krat manjša in v tej tovarni so zelo navdušeni nad njim, medtem ko drugi zelo propagirajo fabric pletivo. Tovarna filcev Veit pa izdeluje fabric pletivo vpleteno že v klobučevino, s čimer odpade ves dodatni mehanski del. Vedno bolj se povsod ukvarjajo s problemom odvodnjavanja v stiskalnicah, kar ni čudno, če vemo, da vsak odstotek osušitve papirja v stiskalnicah pomeni pet odstotkov osušitve v sušilni skupini.

Vsi trije stroji imajo klejno stiskalnico, katere tudi skoraj vedno uporabljajo.

Pri vseh strojih je laboratorijska čistoča, nikjer papirnih odpadkov, k čemer jim seveda tudi pomaga dejstvo, da so pri njih navadno naročila po 200 t enakega papirja. Pogone strojev imajo urejene s transduktorji, do sedaj še brez zastojev. Ročna dodelava je v veliki sortirni dvorani v dveh nadstropjih. Pregledujejo delno ročno, delno mehansko. Uporabljajo vse načine sortiranja. Tako imajo Jagenberg statistični sortirnik kot tudi Bielomatik mehanski sortirnik. Za štetje uporabljajo Vakumatik števni stroj, za pakiranje v rise pa stroj ameriške firme Nayssen Manufacturing Co. Sheboyan, Wis, USA. Stroj je zelo hiter, saj dela do formatov 70 krat 100 s kapaciteto 30 do 40 t/dan.

Vse odpadne vode načeloma očistijo, predno jih spuste nazaj v reko, tako da ostane alpska reka res prozorno čista. Zato uporabljajo deciklator po projektu tvrdke Lurgi, imajo pa tudi biološko čistilno napravo. Gosto snov nato v centrifugah Krause Mafei odločijo ter v 3 izžemalnih strojih pripravijo v bale, katere nato prodajo tovarnam lepenke za vmesno plast.

Papirna tovarna Bruderhaus — Tettingen sodi skupaj s strojno tovarno Bruderhaus k humani ustanovi, ki z izkupičkom vzdržuje 12 domov za duševno prizadete otroke in za starčke.

Tovarna je stara nad 200 let ter ima 3 papirne stroje. Dva od teh sta stara 15 let ter delajo na njh samo posebne papirje. Kot surovino uporabljajo sulfitno in sulfatno celulozo vseh vrst ter cunje.

Zanimiv je tretji papirni stroj, ki je toliko star kot na 4. PS. Poleg njega je postavljen še premazni stroj Jagenberg. Papirni stroj ima še 4 stiskalnice, od katerih je druga opremljena s fabric pletivom in dosegajo visoko suhoto papirja v mokri skupini. Vendar pa pripravlja tovarna Bruderhaus nov način izboljšave stiskalnice, ki naj bi bil enako učnkovit a mnogo cenejši, vendar je to še vse v preizkušanju in še ne v prodaji.

Za sortiranje uporabljajo »Stichprobesortierung«, sicer pa Sterckerjev sortirni rezalnik v 2 linijah. Ves papir zavijajo v karboniziran papir na palete. Za tlak voznih poti v sortirnici imajo železne plošče.

Veliko bi še lahko napisal o tem, kar sem videl na potovanju po Nemčiji, močan pa je vtis, ki go dobiš, predvsem zaradi tega, ker vemo, da tega ne moremo dosegati.

ing. Janez Hribar

Plavalci PK Slavije najboljši športniki občine Moste-Polje v letu 1967

VEVČE, SEPTEMBRA — Če ocenjujemo delo in uspehe PK »Slavije« v letu 1967, ni težko ugotoviti, da so posamezniki, kakor tudi ekipa v celoti dosegli uspehe, ki jih uvrščajo v sam vrh jugoslovanskega kvalitetnega plavanja.

Tako so plavalci PK »Slavije« kar osemkrat izboljšali republiške rekorde v različnih disciplinah, osvojili naslov moštvenega članskega prvaka SRS za leto 1967 in na tem tekmovanju zbrali 19.110 točk, kar jih uvršča na 13. mesto v SFRJ ali natančneje, natanko v sredino lestvice druge zvezne lige.

Že sam start na začetku sezone v tekmovanju za pokal PZS je prinesel Vevčanom prijetno presenečenje. V tem tekmovanju, kjer so nastopili prav vsi najboljši slovenski klubi in to: Triglav in Ljubljana, člana I. zvezne lige, Rudar, Ilirija in Celulozar, člani II. zvezne lige in člani slovenske lige Fužinar, Koper, Neptun in Slavija, so se naši plavalci v končni razvrstitvi uvrstili na odlično četrto mesto. Le za las jim je ušlo tretje mesto, ki ga je osvojil Rudar iz Trbovelj. Krepko pa so premagali ekipo Ljubljane — bivšega državnega prvaka, Celulozarja, člana II. lige in vse ostale klube.

Na ekipnem prvenstvu za mlajše pionirje je klub nastopil z novo mlado ekipo, ki pa zaenkrat še ni mogla doseči vidnejših uvrstitev, čeprav so mladi plavalci z rezultati v celoti zadovoljili.

Na prvenstvu SRS za starejše pionirje so mladi plavalci dokazali, da so v kvalitetnem smislu razred zase in v nekaterih disciplinah brez konkurence, saj so na tem tekmovanju dosegli celo trojne zmage. Jurman s štirimi in Andrič s tremi zlatimi odličji sta bila gotovo daleč najboljša tekmovalca prvenstva, čeprav pri tem ne gre prezreti še Potočnika in Goršeta ter plavalk Trtnikove, Bauove in Liberšarjeve.

Na mednarodnem plavalnem mitingu v Celovcu 5. avgusta so plavalci PK Slavije v ostri mednarodni konkurenci najboljših avstrijskih, italijanskih in jugoslovanskih pionirskih zastopstev osvojili tri zlata in več srebrnih in bronastih odličij.

Mladinskega prvenstva se je vevška ekipa udeležila močno okrnjena, saj je startalo le pet plavalcev. Izkupiček — 1 zlata in 3 srebrne kolajne, je ob takšni udeležbi dovolj bogat.

Moštveno člansko prvenstvo Slovenije so tudi letos, že drugič zapored osvojili plavalci Slavije. Dokazali so, da so daleč najboljši in, da po kvaliteti ne sodijo več v ta okvir, ampak v zvezni razred. Naslov prvaka so si zagotovili že po prvih disciplinah, ko so povedli z ogromnim naskokom, ter končno zmagali z veliko prednostjo — 3000 točk. Posebno razveseljivo je, da so tudi dekleta dosegla dobre rezultate, saj so poprej močno zaostajala za moško vrsto ekipe.

Na posamičnem prvenstvu SRS za mlajše pionirje 2. septembra v Krškem je prijetno presenetila naša mlada plavalka Erika Ločniškar, ki je osvojila kar tri odličja — eno 1., eno 2. in eno 3. mesto, kar kaže, da bo to dekle že v naslednjem letu dosegalo izvrstne rezultate.

Slovenski klubi so tekmovalno sezono zaključili s posamičnim prvenstvom za člane 10. septembra v Kopru. Tu so Klešnik, Potočnik in Dimic dokazali, da zares sodijo med najboljše jugoslovanske plavalce. Posebno se je izkazal Klešnik Andrej, ki je osvojil naslov prvaka na 100 m delfin in z rezultatom 1 : 05,1 dosegel znamko mednarodne vrednosti.

V letu 1967 so člani PK Slavije tudi dvakrat nastopili v izbrani vrsti Slovenije. Tako sta Marjan Cvetkovič in Tomaž Jurman 12. julija nastopila za reprezentanco SRS na dvoboju Štajerska : Slovenija v Trbovljah in dosegla za našo vrsto dvojno zmago na 100 metrov hrbtno. Na mednarodnem dvoboju Julijska Krajina : Slovenija 20. avgusta v Radovljici pa je za ekipo SRS startalo kar pet naših reprezentantov: Rafko Potočnik, Blanka Trtnik, Anton Gorše, Srečko Andrič in Tomaž Jurman. Najboljši je bil Andrič z dvema zmagama 50 m delfin in 200 m mešano.

Ker tokrat govorimo o kvalitetnih dosežkih naših plavalcev, jih lahko še enkrat podrobneje opredelimo.

Kot smo že omenili, sodijo med najboljše jugoslovanske plavalce v članski konkurenci Miloš Dimic, Andrej Klešnik in Niko Potočnik.

V mladinski konkurenci sodita v vrh tudi Marjan Robida in Marjan Cvetkovič.

Najperspektivnejša pa je gotovo pionirska vrsta z Jurmanom, Andričem, Potočnikom, Goršetom, Bauovo, Liberšarjevo, Trtnikovo in Ločniškarjevo na čelu. Jurman je najboljši in najperspektivnejši jugoslovanski plavalec hrbtnega sloga, le korak za njim pa je Andrič v delfinovih in mešanih disciplinah.

Vsi ti dosežki mladih plavalcev so rezultat štiriletnega trdega načrtnega dela in vadbe, kar pomeni, da so še daleč od meja svojih sposobnosti, saj vemo, da je za doseganje najboljših rezultatov potrebnih vsaj 6—8 let sistematičnega treniranja in starost nad 20 let. To dejstvo pa je našim plavalcem, ki so vsi še dovolj mladi, tudi porok za nadaljnji napredek in razvoj.

Če primerjamo uspehe športnih klubov in aktivov v naši občini Moste-Polje, lahko mirno postavimo plavalce na prvo mesto, saj ga ni kolektiva, ki bi se v kvalitetnem smislu meril z njimi.

J. G.

Trije člani kolektiva so bili izključeni iz delovne skupnosti

VEVČE, SEPTEMBRA — Žal se mora komisija za ugotavljanje delovnih prekrškov kar pogosto ukvarjati s tistimi člani kolektiva, ki ne spoštujejo predpisov notranje zakonodaje, ne poznajo delovnega reda in dolžnosti na delovnem mestu, še manj pa, da bi imeli prirojen čut o odgovornosti za lastno delo in za pravilni odnos do delovne skupnosti. Pri pomanjkanju teh vrlin je jasno, da taki delavci rušijo delovni red, povzročajo materialno škodo in delajo težave vodstvu svojih oddelkov in svojim sodelavcem. Zastonj so vsa prizadevanja za zmanjšanje napak pri naših proizvodih, če vsakdo pri svojem delu ne opravi do potankosti vsega, kar je potrebno, da se veriga med seboj zvezanega proizvodnega procesa ne prekine, ali da vsaj posamezni členi ne oslabijo.

Zato je pravilno, da so člani DS spoznali predlog komisije za ugotavljanje delovnih prekrškov za pravilen in izglasovali izključitev treh članov iz delovne skupnosti. Njihovih imen ne bomo navajali. Pravilno pa je, da povemo za vzroke izključitve. Vsi trije so takšni, ki so se že večkrat znašli pred komisijo. Ta jim je izrekla že vse kazni, od najmilejše do najhujše. Niti moralne pridige, niti objava prekrškov jim ni pomagala. Izostajanje z dela, povzročanje materialne škode zaradi malomarnosti, pijanosti na delu in nepravilnimi medsebojni odnosi se pri podobnih ljudeh ponavljajo.

Predlog komisije je bil potrjen in trije delavci bodo le morali iz tovarne. Menimo, da je to v današnjem času zelo važna, toda težka zadeva, zato se takih ukrepov samoupravni organi poslužujejo le v skrajnih primerih, da obvarujejo nemoteni potek proizvodnje, obenem pa so glasen opomin še prav majhni peščici ljudi, ki ne ločijo zaradi sto drobnih vzrokov, delovnega in prostega časa, ali celo gostilniške mize od delovnega mesta. Posledica tega so v mnogih primerih težke nesreče z invalidnostjo kot posledico, tako da je tak človek potem sam sebi in drugim v breme.

Nič več smradu iz kafilerije v Zg. Kašlju?

Nadaljevanje s 4. strani

logu lociran v samem naselju, od koder se širi neznosen smrad, je bila prepoved obratovanja utemeljena. Parklarna se mora premestiti na primernejšo lokacijo izven stanovanjskih naselij.

Po dolgem času in po vseh mogočih prošnjah, zahtevah in celo grožnjah občanov na območju SOb Ljubljana-Moste-Polje, je bila torej zahteva po ukinitvi obeh obratov utemeljena. Organski odpadki so leglo muh in glodalcev. Muhe in glodalci predstavljajo stalen rezervoar določenih nalezljivih bolezni, ki so nevarne za človeka, zlasti za črevesna nalezljiva obolenja, antroks, tuberkulozo, poliomelitis in podobno. Ljudje se pritožujejo predvsem zaradi smradu, ki neugodno vpliva na organizem, sam po sebi pa ni povzročitelj organskih obolenj. Smrad reflektarno deluje na center za dihanje. Dihanje je zato površno in nezadostno, vpliva na zmanjšanje koncentracije, povečuje razdražljivost in privede do težjih psihonevrotičnih pojavov.

Ker so ukrepi navedeni v odločbi utemeljeni in v skladu z zakonskimi določili, je bila ukinitev obeh obratov na zahtevo prebivalstva utemeljena in upravičena.

Upajmo, da bo prebivalstvo na spomlad 1968 končno le dočakalo ugodnejše počutje, bodisi doma oz. v okolici, kjer se ta smrad že leta in leta širi in je stalen vir ostrega negodovanja in zahtev po premestitvi obeh obratov.

J. V.

Poročilo o poškodbah pri delu

KOLIČEVO, SEPTEMBRA — Poročilo zajema podtke o nesrečah pri delu za mesece junij, julij in avgust.

V juniju ni bilo nobene nesreče pri delu, v juliju so bile tri in v avgustu le ena.

Poškodovali so se:

Franc Žgajner, delavec na transportu, si je pri razkladanju premoga z mehansko lopato poškodoval sredinec na roki. Ker so bili ročaji mehanske lopate zakrivljeni drugače, kot je to običajno, so Žgajnarja pritisnili ob vagon in ga poškodovali.

Preddelavka v dodelavi lepenke Justi Cerar je sodelavki pomagala dvigniti obtežilni vez lepenke iz sklada. Ker pa ga je preslabo prijela, ji je ta zdrsnil iz rok in ji padel na stopalo desne noge ter ji poškodoval prst tako, da je potrebovala zdravniško pomoč.

Janez Križman, delavec v dodelavi papirja, je z odvijalnega droga snemal leseno stročnico. Ker se je stročnica močno držala droga je Križman močneje potegnil, pri tem pa si je poškodoval levo roko. Potreboval je zdravniško pomoč.

Delavec pri nakladanju gotovega blaga Hasan Draganovič se je vrezal na kazalec in sredinec leve roke s tračno žico, s katero so povezane bale za odpremo. Pri svojem delu ponesrečeni ni imel zaščitnih rokavic.

Vse poškodbe so bile lažje in so bili prizadeti le po nekaj dni v bolniškem staležu. Ugotovimo lahko, da je glavni vzrok za poškodbe še vedno neprevidnost in le redko je nesrečo povzročilo nepravilno orodje, kot je to primer pri razkladanju premoga.

Kljub vsemu pa menim, da smo na dobri poti, da zmanjšamo število nesreč v primeri z lanskim letom.

Letos smo imeli trinajst nesreč pri delu in dve na poti na delo. Lani v istem času pa 19 pri delu in eno na poti na delo. Če pa primerjamo izgubljene dneve in resnost poškodb, smo nekoliko na slabšem. V lanskem letu pride v poprečju 24 dni na eno nesrečo, letos pa 32 dni. Vzrok temu je stalež Podjeda, ki se je ponesrečil v lanskemu letu in je bil v bolniškemu staležu še v letošnjem letu skupno kar 166 dni. Upamo, da se bo poprečje do konca leta zmanjšalo.

Služba za varstvo pri delu

Prvo moštvo NK Slavije je precej številno. Ali bo uspelo trenerju vedno izbrati najbolj razpoložene igralce?

Nesreče pri delu v tovarni celuloze Medvode

MEDVODE — V naši tovarni se je v aprilu pripetila ena nesreča pri delu, v maju ena in v juniju štiri. V letošnjem prvem polletju pa jih je bilo skupno 12.

V kuhariji se je 26. 4. 1967 ponesrečil Sulejman Dautović, ker je pri privijanju matice uporabil poleg ključa še nataknjeno cev, katera se je snela. Poškodoval si je levo roko v komolcu in ostal v bolniškem staležu 27 dni. Za tovrstno delo je potrebno uporabljati le ustrezne ključe, ki pa morajo imeti primerno ročico.

Pri izžemalnem stroju se je 15. 5. 1967 ponesrečil Aziz Subašić. To je njegova druga podobna poškodba v letošnjem letu. Pri nameščanju spenjalnega obroča na valju si je poškodoval palec leve roke. Za zdravljenje je bilo potrebno 2 dni.

Andrej Mihovec si je 7. 6. 1967 pri premiku stekla poškodoval palec desne roke. V bolniškem staležu je bil 6 dni. Verjetno bi bila poškodba manjša, če bi uporabil zaščitne rokavice.

Pri popravilu viličarja si je 12. 6. 1967 poškodoval prst na desni roki Anton Kosmač. Zdravljenje je trajalo 15 dni.

Na poti na delo se je poškodoval Vinko Žun. Padel je s kolesa in si poškodoval desno nogo. To je bilo 9. 6. 1967. Zdravljenje je trajalo 18 dni.

V času remonta (20. 6. 1967) si je pri izžemalnem stroju poškodoval sredinec leve roke Franc Svoljšak. Ker je popustil zatič, ga je ročaj stisnil ob ohišje. Zdravljenje je trajalo 8 dni.

V juliju sta se ponesrečila dva. Dne 3. 7. 1967 se je poškodoval Miro Sešek, ko ga je s hidravličnim dvigalom povozil F. Raduha. Pri tem so nastale po laični oceni poškodbe na nogah. Voznik dvigala ponesrečenega ni videl, ko mu je ta prišel z desne strani pod desno prednje kolo. Zaradi tega bi bilo nujno potrebno, da ima voznik dvigala svojega pomočnika na tleh.

V pripravi lesa pa se je naslednjega dne poškodoval Redjep Djulsić. Ko je skušal z železno palico odstraniti kos lesa iz korita pri sekirostroju, mu je naslednji kos lesa izbil palico tako, da mu je padla na levo nogo in mu poškodovala palec.

Pri večini letošnjih nesreč pri delu so botrovali izredni in nepredvideni slučaji, dasiravno je osebni faktor predstavljal važno vlogo, predvsem nepazljivost in morda celo drznost.

Ponovno moram poudariti neposredno odgovornost in nalogo mojstrov in izmenskih vodij pri nadzorovanju organizacije in izvajanja dela.

V. B.

Novosti v strokovni knjižnici Vevče

1. Anton Denona: Organizacija i tehnika materijalnog knjigovodstva OEP-15/66. Zagreb Informator 1967.
2. Ivo Pavlić: Statistička teorija i primjena. Zagreb, Panorama 1965.
3. Clark Wallace: Gantove karte — radno oruđe rukovodstva. Zagreb, Privreda 1962.
4. Zbirka sudskih odluka. Knjiga XI sv. 2. Beograd, Vrhovni sud Jugosl. 1966.
5. J. Derenčin, F. Kaštropil, M. Jurhar: Priručnik za rad kadrovske službe IPK-20/66. Zagreb, Informator 1967
6. D. Gorupić: Poslovna politika poduzeća. Zagreb, Ekonomski institut 1963.
7. Ivo Bukljaž: Zbirka propisa o vanjskotrgovinskom prometu i deviznom režimu. Zagreb, Progres 1967.
8. Putevi istraživanja reklame u cilju njenog racionalnijeg efekta. Zagreb Zavod za unapr. prod. rada skr. skr.
9. A. L. Seelye: Organizaciona struktura komercijalne direkcije Zagreb, Zavod za unapr. prod. rada. skr.
10. Kako se služiti predračunima. Knjigovodstvo i produktivnost. Zagreb CDP skr.
11. F. Falay: Organizacija posjeta tvornicama. Posjeta tvornici vodjena automatskim ozvučenjem. Zagreb CDP — skr.
12. R. Lombard: Grafička metoda snabdevanja. Zagreb CDP — skr.
13. H. Jeulin: Pripremanje i sastavljanje narudžbi materijala za industrijske inštalacije. Zagreb CDP — skr.
14. Radisav Ranković: Integracija — Gdje? Zašto? Kako? Zagreb Panorama 1967.
15. Mijo Novak: Organizacija poduzeća u socijalizmu. OEP 1-2/67. Zagreb, Informator 1967.
16. Slavko Marjanović: Primena kibernetike u rukovodenju radnom organizacijom OEP-3/67 Zagreb, Informator 1967.
17. Zbirka propisa, presuda i objašnjenja o porezu na promet. IPK-1/67. Zagreb, Informator 1967.
18. B. Zuccon, J. Bambić: Privredni prijestupi, propisi i sudska praksa. IPK 2-3-4/67. Zagreb, Informator 1967.
19. ABC — Europ production 1967. Darmstadt, Europ export edition GmbH 1967.
20. M. Furlan, D. Andolšek: Poslovna korespondenca. Ljubljana, Cankarjeva založba 1967.
21. N. G. Gavelin: Science and technologie of mechanical pulp manufacture. New York Lockwood publishing comp. Inc. 1966.
22. Božo Igličč: Čiščenje odpadnih voda v tovarnah papirja. Ljubljana. Šolski center tiska in papirja 1967.
23. Georges Zürcher: Priročnik za tiskarje. Ljubljana. Zdr. graf. podj. LRS 1952.
24. Dictionaire papetiere, francais-anglais-allemand-espagnol avec index: English-French, Deutsch-Französisch, Espanol-Frances. Paris, Les editions La papeterie 1966.

Namizni tenis

KOLIČEVO, SEPTEMBRA — Kot vsako leto, se je tudi letos v okviru občinskega praznika priredilo namiznoteniško tekmovanje med Zagorjem in Domžalami.

NTK v Papirnici Količevo je imel nalogo sestaviti občinsko reprezentanco, kot dolgoletni prvak v namiznem tenisu občine Domžale. Ker naši najboljši igralci niso mogli zaradi pomanjkanja časa sodelovati, so občinsko reprezentanco sestavljali naslednji igralci: Jože Skok iz Blagovice, Luka Pirš iz Radomelj in Milan Deisinger. Ekipa z navedenimi igralci je zmagala nad reprezentanco Zagorja z rezultatom 5:2. Posmezne igre so potekale takole:

Luka Pirš : Doro Sušnik . . .	2:1	1:0
Jože Skok : Vili Prosen . . .	0:2	1:1
Milan Deisinger : Jani Zore . .	2:1	2:1
Luka Pirš : Vili Prosen . . .	2:0	3:1
Milan Deisinger : Doro Sušnik	2:0	4:1
Jože Skok : Jani Zore	0:2	4:2
Milan Deisinger : Vili Prosen .	2:0	5:2

Drugo srečanje občinske reprezentance je bilo čez 14 dni v Zagorju. V Zagorju je namesto Jožeta Skoka, ki je bil na dopustu, igral njegov brat Stane. Stane Skok je kot dolgoletni tovarniški in občinski reprezentant na tem srečanju ponovno dokazal, da je res eden izmed najboljših igralcev namiznega tenisa v naši občini. Tudi to srečanje se je končalo z rezultatom 5:2. Posamezne igre so potekale takole:

Milan Deisinger : Vili Prosen .	2:0	1:0
Stane Skok : Doro Sušnik . .	2:0	2:0
Luka Pirš : Jani Zore	2:0	3:0
Stane Skok : Vili Prosen . . .	2:0	4:0
Milan Deisinger : Jani Zore .	1:2	4:1
Luka Pirš : Doro Sušnik . . .	1:2	4:2
Stane Skok : Janez Zore . . .	2:0	5:2

Tako sestavljena občinska reprezentanca je opravičila zaupanje, ki ga je občinska zveza za telesno kulturo imela do namiznoteniškega kluba Papirnice.

Uspehi, ki jih dosega naš namiznoteniški klub, so rezultat dolgoletnega prizadevanja predvsem tov. Kosmina in še nekaterih starejših igralcev. Potrebno se mi zdi opozoriti na ugotovitev, da se mlajši igralci premalo zanimajo za ta šport, ki je bil do sedaj poleg kegljanja najbolj popularen. Zato naj bi v letošnjem letu sindikalna organizacija priredila čim več tekmovanj, katerih namen naj bo, da bi se tudi mlajši pristaši namiznega tenisa odločili za resen trening in nadaljevali pot, katero so utrli že starejši igralci namiznega tenisa. Pri pomladitvi bo treba izpodbuditi tudi žensko ekipo, ki je bila lansko leto že kar na dobri poti, da se v doglednem času povzpne med najboljše ženske ekipe v naši občini.

Milan Deisinger

V slovenski nogometni ligi bo osvojitev dobrega mesta trd oreh

VEVČE, SEPTEMBRA — Končno so Vevčani in okoličani, ki so navdušeni za igro z žogo na zelenem travniku, le dočakali, da so nogometne tekme na domačem igrišču. Takoj v začetku jesenske sezone je bilo kar dovolj iger, zlasti pa je igrišče oživelo, ko so se začele prvenstvene tekme. Ne samo, da je igralcev več, tudi gledalci se radi zbirajo, ker vidijo dokaj kvalitetno igro, ki poživlja vsakogar, ki se nanjo spozna. Ni slučaj, da je vzdušje okoli igrišča tako, da dobimo sliko pomembnega dogajanja.

Začetni uspehi so zadovoljivi, vendar pa je marsikaj, kar se bo moralo popraviti. Nismo poklicani, da bi se spuščali v podrobnosti, zlasti na tehnične prijeme, ki jih strokovnjaki na tem področju bolje poznajo, kot mi. Razveseljivo pa je, da poleg skrbi za kvaliteto pri prvem moštvu, vlada tudi skrb za mladince in mlajši naraščaj. Vse kaže, da bo v športnem parku (v gradnji) odslej živo, zato pa je že sedaj treba misliti na domači pomladek, ne pa se preveč zanašati na ptice selivke.

Rezultati letošnjih prvenstvenih tekem:

Slavija : Nova Gorica 1 : 0
Rudar : Slavija 1 : 3
Slavija : Koper 1 : 3

S tekme Slavija : Olimpija 3:1

Vesti o kegljaštvu

LJUBLJANA, SEPTEMBRA — Kegljaški klub Litostroj je na dvosteznem kegljišču Ilirije organiziral sedemdnevni turnir v počastitev 20-letnice ustanovitve Litostroja v borbenih igrah.

Sodelovalo je 22 ekip iz Ljubljane, Maribora, Celja, Trbovelj, Tržiča, Kopra, Vrhnike, Domžal, Zagorja in Količevega. Prvo mesto so zasluženo osvojili kegljači Celja, drugo mesto je dosegla ekipa Papirnice Količevo, kar je eden največjih uspehov, odkar ta klub deluje. Tretje mesto so si priborili organizatorji tega turnirja KK Litostroj.

Količani so pustili za seboj ekipe kot so Gradis, Ljubljana-center, Tržič, Slovan, Rudar in druge. Lanskoletni prvak Slovan je tokrat dosegel šele 9. mesto.

Rezultati prvih treh ekip:

	Podrtih kegljev
1. KK Celje	919
2. KK Papirnica . . .	871
3. KK Litostroj . . .	828

Za ekipo Papirnice so nastopili: Volčini, F. Majhenič, V. Majhenič, Sonc, Šuštar, Škok, J. Poljanšek, V. Vavpetič, A. Vavpetič in Mišvelj. Najboljši mož pri Papirnici je bil Fric Majhenič, saj je sam podrl kar 102 keglja.

KOLIČEVO, 11. SEPT. 1967. — Pričela se je kegljaška sezona, čas dopustov je minil in zopet bodo letele krogle po asfaltni stezi. Tudi tekmovanja so pred vrati, zato vabimo vse kegljače, da se udeležujejo treningov, saj le tako dosežemo, da bo ekipa Papirnice Količevo dosegla še boljše rezultate.

-ej.

KRANJ, 10. SEPT. 1967. — Slovensko prvenstvo za posameznike. Na slovenskem prvenstvu za posameznike, ki se je pričelo v soboto 9. IX. 1967 v Kranju sta nastopila tudi dva kegljača KK Papirnice Količevo. O končanem plasmaju naših kegljačev še ne moremo govoriti, ker se tekmovanje še nadaljuje. Rezultat, katerega sta dosegla na tem tekmovanju je zadovoljiv, saj so se pričeli redni treningi šele 10 dni pred pričetkom prvenstva.

Vide Vavpetič je prvi dan dosegel rezultat 837 podrtih kegljev, drugi dan pa točno 800 kegljev, skupno torej 1637 podrtih kegljev.

Andrej Vavpetič prvi dan 829 kegljev, drugi dan pa 828 kegljev, skupno 1657 podrtih kegljev.

O posameznih rezultatih in o uvrstitvi naših dveh kegljačev bomo poročali v naslednji številki »Našega dela«.

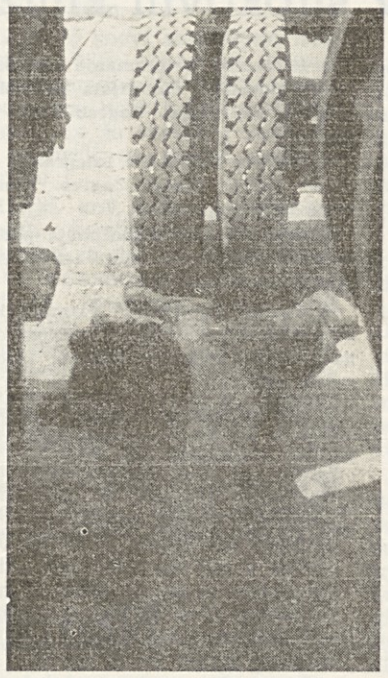

MEDVODE. Približno takole je prišlo 3. VII. 1967 do nesreče pri delu na lesnem prostoru. Poškodovani Miro Šesek je prišel z desne strani za vagonom pred desno prednje kolo hidravličnega dvigala za razkladanje lesa. Pri tem so po laični oceni nastale poškodbe predvsem na levi nogi in delno na desni.

Voznik dvigala ni mogel preprečiti nesreče, ker mu normalni položaj ročice dvigala zaslanja pregled na desno prednje kolo.

Poškodba bi bila še težja, če ne bi tov. Merjasec in tov. Čarman opozorila voznika in če bi bila brzina gibanja dvigala večja (1—5 km/h).

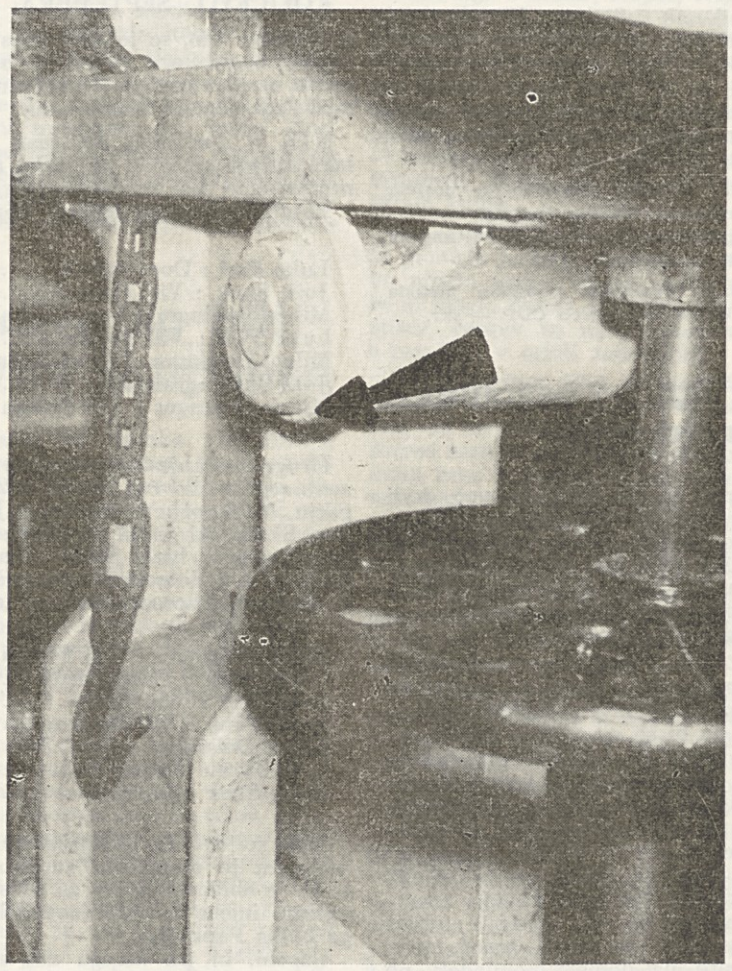

MEDVODE — Pri izžemalnem stroju se je 20. 6. 1967 poškodoval na prstu leve roke Franc Svoljšak. Do nesreče je prišlo, ker je popustil rabljen zatič pri opornem vodilu vretena. Ročaj je pritisnil tkivo prsta ob ostri rob ohišja stroja, ter tako poškodba ni imela hujših posledic.

Tečaji tujih jezikov — doma

VEVČE, SEKTEMBRA — Čeprav že določeno število naših sodelavcev obiskuje razne šole in tečaje tujih jezikov pri ustanovah izven podjetja, je precej prijavljencev za tečaj nemškega jezika, ki se bo začel oktobra v tovarni.

Pomanjkanje znanja tujih jezikov se je pokazalo zlasti v pripravi kadrov za premazni stroj. Tudi sicer je literatura iz papirniške stroke večinoma v tujih jezikih, zlasti ona, ki obdeluje nove dosežke v tehnologiji izdelave in predelave papirja. Številne nemške in angleške strokovne revije, ki krožijo po posameznih proizvodnih in drugih oddelkih ostanejo z izjemami tudi neprebrane, kar je pri tistih, ki ne znajo tujih jezikov, razumljivo. Za našo stroko je še vedno najaktualnejše nemško jezikovno področje. Časopisi, revije in knjige o stroki ki jih izdaja Visoka šola v Darmstadtu in druge strokovne ustanove vsebujejo toliko zanimivih novosti, da ne bi smeli mimo slehernega vodstvenega delavca, če nočemo v kvaliteti in vedno večji konkurenci na domačem in tujem trgu obstati.

Zato je pozdraviti pripravo predloga samoupravnih organov o obveznem znanju tujega jezika — vsaj pasivnem — za vsakega vodstvenega delavca v proizvodnji, kar je že v veljavi tudi pri posameznih referentih v komercialnem sektorju in v upravi tehničnega sektorja, kot sestavni del zahtev na delovnem mestu.

Da bi bilo prijavljencem učenja jezikov olajšano, bomo v začetku oktobra začeli s tečajem nemškega jezika v tovarni. Pouk bo v učilnici podjetja vsak ponedeljek in petek popoldne po tri šolske ure. Ker se bodo predavatelji posluževali pri učenju tudi različnih ponazoril, je pričakovati, da bo dosežen zahtevani uspeh, seveda pa bo ta odvisen največ od vsakega posameznika. Stroški tečaja bodo šli iz fonda za strokovno izobraževanje, le v primeru opustitve pouka brez opravičenega vzroka bo treba te stroške povrniti.

KADROVSKA SLUŽBA POROČA

IZ OBRATA VEVČE

Prišla julija:

Leon Kurent, kovinarska delavnica
Franc Žabjek, kovinarska delavnica

Prišel avgusta:

Stane Jalovec, praktikant v proizvodnji

Odšla julija:

Alfonz Pečnik, na lastno željo
Viktor Kovačič, na lastno željo

Odšli avgusta:

Štefan Kržin, upokojen
Karol Jene, na lastno željo
Mustafa Džaferović, samovoljno zapustil delo
Anton Koman, upokojen

Poročili so se:

Vid Vilfan z Julijano Čegovnik
Muharem Grošič s Katko Bajrič
Peter Lajovic z Zofijo Osojnik

Čestitamo!

Rodili so se:

Antonu Adamiču, hči Barbara
Ivanu Ovnu, sin Marjan
Živku Bogičeviću, sin Radovan
Magdi Šešek, hči Erika
Francu in Martini Udvanc, hči Branka
Vinku Resniku, sin Vinko
Albertu Kraševcu, sin Albert
Marinki Smrekar, hči Erika
Jelki in Francu Čenjavek, hči Renata
Mariji Šešek, hči Andreja

Čestitamo!

V mesecu juliju in avgustu je vložilo prošnjo za sprejem v delovno razmerje 33 prosilcev, z naslednjo šolsko izobrazbo:

	prosilcev
visoka šola	1
srednja šola	4
poklicna šola	12
popolna osnovna šola . . .	6
nepopolna osnovna šola . .	8
nepopolna srednja šola . . .	2

Iz Obrata Medvode

Prišla v avgustu:

Smail Đogić, nakladalec žamanja
Vinko Dolenc, nakladalec žamanja.

Odšel v avgustu:

Franc Eržen, upokojen

Novi vajenci in učenci papirniške šole:

Slavko Smolec, vajenec kovinske stroke,
Janez Prijatelj, vajenec kovinske stroke,
Marko Notar, učenec papirniške šole,
Jože Potočnik, učenec papirniške šole
Dušan Turk, učenec papirniške šole.

Učenje ključavničarske stroke je uspešno zaključil in opravil pomočniški izpit naš vajenec tov. Alojz Vrhovnik.

Čestitamo!

Iz Papirnice Količevo

V mesecu juliju sta se zaposlili:

Majda Ferjančič, likvidator
Marija Limbek, laborant

Rojstva:

Mariji Orehek se je rodil sin Peter!

Čestitamo!

V mesecu avgustu so se zaposlili:

Anton Tavčar, laborant
Albert Urbanija, kovač
Janez Strnad, kolodrobec

V mesecu avgustu so odšli iz podjetja:

Franc Brenčič, upokojen
Janko Cerar, odšel na odsluženje vojaškega roka
Marjan Jasenc, odšel na odsluženje vojaškega roka
Jakob Krulc, prenehal sporazumno

Novosti iz sindikalne knjižnice

VEVČE, SEPTEMBRA — Naša leposlovna knjižnica je v letošnjem letu nabavila že 86 novih knjig. Bližajo se dolgi jesenski in še daljši zimski večeri, zato vas bi rad seznanil z nekaterimi novostmi iz našega knjižnega bogastva.

Mladina bo rada segala po pisateljih zanimivih in napetih povesti. Haggard je zastopan s knjigo — Allan Quatermain. V novi izdaji je izšel zgodovinski roman — Ivanhoe znanega angleškega pisatelja Scotta. Poleg tega so še mladinske knjige: Jurca — Uhač in njegova druščina ter Exupery — Mali princ.

Iz leposlovlja smo prejeli naslednje nove knjige: Ingolič — Gimnazijka; Miško Kranjec — Rdeči gardist; znani nemški pisatelj vojaških romanov Kirst je zastopan s knjigama: Pravili so mu obešenjak in Upor vojakov. V posljednji knjigi je na njemu svojstven način obdelan atentat na Hitlerja. Druge novosti so še: Caldwell — Tobačna pot, Faulkner — Ne moti prahu; Levis — Zdravnik Arroswith. Zakonca Galon pa sta izdala že 6. knjigo zanimivega romana — Angelika in njena ljubezen.

Med potopisnimi knjigami bi naštel: Nordhoff — Upor na Bountyju, Thoorens — Burno življenje Marka Pola; Michener — Havaji (v 3 knjigah); Andersen — Posljednji raj; Zagorac — Egipt; Fiedler — V deželi divjih banan (Vietnam) in Löndorf — Pekel na Jacintu (življenjepis ob reki Amazonki v Južni Ameriki).

V narodno osvobodilno borbo posegajo knjige: Zbornik — Sutjeska, Gaborovič — Ne samo jaz; Maurer — Zveza mora ostati; Butorovič-Klun — Tretja prekmorska brigada; Leskovec — Križpotje (opis obveščevalne in kurirske službe v okolišu Rovte—Logatec); Sovdat — Tam, kjer teče bistra Zilja (koroško partizansko življenje) in Grabeljšek — Med strahom in dolžnostjo (problem slovenskega kmeta med drugo svetovno vojno.)

V našo narodno zgodovino posegata še dve knjigi: Dedier — Sarajevo 1914 in Fermi — Musolini. Prva knjiga dokumentarno obravnava dogodke, vzroke in posledice sarajevskega atentata. Druga pa osvetljuje celotno življenje italijanskga diktatorja Benita Mussolinija.

Izborna sta tudi življenjepisa: Boouselot-Liszt (nemškomadžarskega glasbenika in skladatelja) ter Weis-Rodin (francoskega umetnika kiparja). Najinteresantnejša knjiga pa je vsekakor Maričev življenjepis največjega obveščevalca tega stoletja — Richarda Sorgea. Po rodu nemški socialist, je znal kot dopisnik Frankfurter Zeitung organizirati sovjetsko obveščevalno službo na Japonskem. Maršala Stalina je pravočasno obvestil o nemškem napadu na Sovjetsko zvezo. Sorgeju gre zasluga, da so pred Moskvo zaustavili prodiranje Nemcev. Zaradi njegovega obvestila, da Japonci ne bodo napadli Rusijo, so Sovjeti premestili armado iz Daljnega vzhoda pred Moskvo in tako uničili mit o nepremagljivosti nemškega orožja.

J. M.

NAŠE DELO

Glasilo delovnih kolektivov Združenih papirnic Ljubljana in Papirnice Količevo. — Izdajata delavska sveta omenjenih tovarn. — Izhaja vsak mesec. — Odgovorni urednik Stane Robida. — Uredniški odbor: Ivan Bogovič, Janez Gašperin, Milan Korošec, Jože Lejko, Ljubo Milič, Tone Novak in Stane Skok. — Uredil Danilo Domanjko (Delavska enotnost). — Tiska tiskarna »Toneta Tomšiča« v Ljubljani